Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5451 — 1903 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 30/12 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1904 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 23 ՇԵՎՎԱԼ 1321 — Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5451

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճը փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK"
Galata, Constantinople

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոքայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի։

Յանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ՔՍԱՆԱՄԵԱԿԻ ՄԸ ԱՌԹԻՒ

Առանց աղմուկի, առանց մեծագոյն յայտարարութիւններու, վաղն իրիկուն՝ 31 դեկտեմբերի Արեւելք կը բոլորէ իր գոյութեան ԺԹ. տարին, եւ հինգշաբթի օրը, 1 Յունուար 1904, կը թեւակոխէ իր քսաներորդ շրջանը։

Իբրեւ աշխատակից մը այս թերթին 1884էն ի վեր, եւ մասնակից անոր խմբագրութեանը՝ անդրանիկ թիւէն սկսելով, անտարբեր չեմ կրնար մնալ այս քսանամեակին առջեւ, եւ փոխանակ, Ամանորի առթիւ, վերջացող տարւոյն քաղուածքն ընելու՝ զանազան տեսակէտներով, կը շատանամ անցողակի վերյիշումն ընել այդ անհետացող քսան տարիներուն որոնք ամբողջ ասպարէզ մը, երկար շրջան մը բոլորել տուին այս թերթին ու անոր խմբագրութեանը։

Թէ ի՛նչ եղաւ Արեւելքի դերը, 1884էն մինչեւ այսօր, մեր հանրային ու գրական կեանքին մէջ, լրագրական պատմութեան ընդարձակ էջ մը կրնայ գրաւել, եթէ գրելու տրամադիր ձեռնհաս մը գտնուի։ Հոս՝ այս կարճ յօդուածին մէջ չէ այդ պատկերացումին տեղը։ Նոր գրողներու ամբողջ սերունդ մը եկած անցած է ասկէ, իւրաքանչիւրը իր մտքին ու գրչին հետքը դրոշմած, ոմանք յարատեւելով տակաւին, ուրիշներ՝ յաջորդած իրարու եւ ոմանք՝ արդէն իսկ տրբաւն հասակի մէջ՝ երբ նոր կը ծնէր Արեւելք ու հիմայ՝ անոր քսաներորդ տարիին՝ ծերացած։

Աշխարհաբարը, զոր կը գրէինք Արեւելքի առաջին տարիներուն մէջ, չէ՛ր այն լեզուն զոր կը գործածենք հիմայ. գրաբարը լայն տեղ մը ունէր անոր մէջ. ու տակաւ տակաւ զատուեցաւ, կոկուեցաւ, բարեփոխուեցաւ անիկայ անզգալաբար։ Ժամանակին հետ, լրագրական բարքերն ու գրութիւններն ալ նոր ձեւեր առին. աւելի՛ արագ, աւելի՛ անմիջական դարձաւ աշխատութիւնը։ Ընթերցող հասարակութեան ճաշակը ու հետաքրքրութիւնը զարգացաւ, կարելի է ըսել, քանի որ Պոլսական թերթերուն թիւը աճեցաւ, բազմացաւ այդ թուականէն ի վեր, ամէնքն ալ իրենց սպառումը ունենալով լայն սահմանի մը մէջ։

Եւ հակառակ այն դրական, համոզկեր յորդորներուն որոնք նո՛յն իսկ մամուլին միջոցաւ կ'ուղղուին շրջանաւարտ պատանիներուն, ասպարէզի մը հետամուտ երիտասարդներուն՝ մամուլի ծառայութիւնը չի նկատել իբր գործ մը, արուեստ մը, լրագրութեան ու գրականութեան փարողներուն թիւը կըստուարանայ օրէ օր։ Այս թօհ ու բօհին մէջ, ի հարկէ ընտրանօք կը յիշուին յաջողածները կամ յաջողելու վրայ եղողները, բայց ընդհանուր կերպով՝ ջերմեռանդ հաւատքի, անձնուիրութեան մօտեցող բան մը կայ ամէնուն ալ վրայ, — խմբագրական կեանքին ձգողականութիւնը, թէեւ խաբուսիկ ըլլայ այն երբեմն եւ յաճախ՝ պատրանք միայն։

Ասով հանդերձ պէտք է խոստովանիլ թէ լրագրական կամ խմբագրական կեանքը նուազ աշխուժութիւն, նուազ տոկունութիւն եւ նուազ ուշիմութիւն չի պահանջեր՝ քան առեւտրականը, օրինակի համար, կամ արհեստականը։ Ամէնէն աւելի անտես առնուած պարագան, հանրութեան համար, այս տեսակէտն է։ Դեռ այնպէս մտածողներ կամ հաւատացողներ կան, մեր մէջ, թէ խմբագիր ըսելը՝ օրուան մէջ քանի մը ժամ գիր գրող մը ըսել է, եւ թէ լրագիր մը աւելի դիւրութեամբ կը պատրաստուի ու կը հրատարակուի քան որ եւ է արհեստական կամ վաճառականական արտադրութիւն։

Իրականութիւնը այս ենթադրութեան բոլորովին հակառակը կը պարզէ, եւ եթէ մէկը, ուսումնասիրութեան համար, շրջանը ընէր հայ խմբագրատուններուն, օրերով միայն անոնց մէջ, ու տեսնէր՝ հիները ու նորերը հաւասարապէս կքած իրենց գրասեղաններուն առջեւ, արշալոյսէն մինչեւ իրիկնամուտ, ուրիշներ՝ երթեւեկութեան մէջ, — առանց յիշելու մատակարարական դժուարին ճիւղը, — պիտի համոզուէր թէ ապածոյ ծախելէն — իտէա՛լ գործը ամէնուն համար, — կամ ձեռարուեստ մը արտադրելէն քիչ մը աւելի ծանր ու դժուարին է խմբագրութիւն կոչուած անշուք աշխատութիւնը։

Թերեւս շեղեցայ պայմանադրական սովորութենէն, լրագրական շրջանի մը բոլորման առթիւ գիր առնելով խօսեր որոնք իրականութիւնը կը շօշափեն։ Լայն հայեացքներ, ընդհանուր տեսութիւններ աւելի պիտի յարմարէին ճաշակներու, բայց քսան տարին մէկ անգամ, բացառութիւն մը ներելի է անշուշտ, մանաւանդ երբ այդ բացառութիւնը հակիրճ ձեւ մը կ'ունենայ։

Մեր լրագրութիւնը այնքա՜ն քիչ կը զբաղի ինքզինքով, թէեւ իր կեանքն ալ մաս կազմէ հանրային կեանքին։

Տ. Ա.

ԱՒՈՒՐ ՊԱՏՇԱՃԻ ԽՕՍՔԵՐ

ԲԱՌԱՐԱՆ ՄԸ ՊԷՏՔ Է...

Ալ որոշումս տուի. բառարան մը պիտի շինեմ, եւ սակայն Իզմիրեանց մրցանակէն բաժին մը առնելու հաւանականութենէն չէ որ կը շարժիմ, չէ՛, պարզապէս «իմօվսանն» սատարած ըլլալու համար լեզուին կանոնաւորութեան։

Որովհետեւ հակառակ քանի մը տեսակ քերականութիւններ գոյութիւն ունենալուն, եւ շատ աւելի բազմատեսակ քերականութիւններ քննադատելու կարող անձեր գտնուելուն, նորէն անանկ նախադասութիւններ կը գրուին ասոր անոր կողմէ, որոնց մէջէն ելլելու համար կողմնացոյց մը պէտք է, եւ բան մը հասկնալու ալ մէկ կողմ դնելու է։

Ինչպէս որ հայերէն բառերով ֆրանսերէն կը մտածենք, ու երբեմն ալ գերմաներէն կը գրենք, սանկ ալ չեմ գիտեր ո՛ր լեզուին հետեւելով, բառերուն նշանակութիւնը փոխեր ու տուեր ենք նոր նշանակութիւններ, հեռու իրականէն այնքան, որչափ լուսահոգի Պարոնեանը... Բ. Լուսինեանէն։

Ու բոլոր այս սխալ առումները կը գործածուին անոնց կողմէ որոնք ուրիշներէ աստիճան մը աւելի պարտէին այդ կէտին հոգ տանելու. Ջոջ գրագէտ մը, ինքզինքը անդաւորցուցած, հիմակ ալ ելեր Հաճեանին ու Պարոնեանին յաջորդներ փնտռելու, առաջին կը գրէ եւ... վերջին կը հասկնայ։

Տեղական-ընտանեկան բառերուն նշանակութիւնը մոռցած, կը փակցնենք անանկ վէպերու ծայրը, որոնց մէջ գործողութիւնը կը կատարուի... Պուլըվառ տէ զ'Իթալիէն... կամ Սէնկափուր. ընտանեկան ըլլալէ զատ ամէն բան է։

Կրիտիկա եւ բանասէր անունը կուտանք անանկ մէկու մը, որ առաջին առթիւ, ուր քննադատելէ տարբեր բաներ մը ըրաւ, հոգ չէ թէ չհասկցած լեզուէն թարգմանութիւն մ'ըլլար ան — քննադատուեցաւ ու քննադատուեցաւ սըպ-ֆրէյմէն աշակերտէն մինչեւ Ջոջ խմբագիրը...։

Եւ յետոյ, շաբաթաթերթի մը կամ ամսաթերթի մը հրատարակուած ատեն, անոնց խղճերնուս վրայ բեռ դնելու, «Ճոխ» ածականը կը փակցնենք՝ երբ անոր մէջ, անանկ պարապութիւն մը կը տիրէ, որ կարելի է ճիրիտ խաղալ։

Եւ բոլոր այս բաները ըսողը, ես, —կը տեսնէք որ համեստ չեմ, մենք չեմ ըսեր — ամէն շաբթու, հակառակ Անգլիայէն մղոններով հեռու ծնելուս, անգլիական ճշդապահութեամբ, ու պահակ զինուորի մը պէս տեղս անշարժ կեցած, «Աւուր պատշաճի» վերնագրին տակ կը գրեմ, կը թխեմ, —եթէ կ'ուզէք,— անանկ բաներ, որոնք ամէն բան են, աւուր պատշաճի ըլլալէ զատ...։

Ասոր համար է որ բառարան մը պիտի շինեմ. ու գիտեմ որ ամէնքդ ալ, եթէ նիւթապէս մէթալիք մը իսկ չէք տար, գէթ գլխու շարժումներով զիս կը քաջալերէք։

Մինչեւ հիմա թուած պարագաներուս մէջ բառերուն սխալ առումը նշանաւոր վնաս մը չէր տար. բայց ո՞վ ըսաւ թէ մեր կեանքը ամբողջ վէպերու, կրիտիկոսներու, Ջոջ գրագէտներու ու շաբաթաթերթերու հետ կ'անցնի. ասոնք ու՞ր կը մնան բոլոր այն միւսին Արմենականներուն, միւսին Արշակներուն քով, որոնք դէմդ ելածներուն պէս, հակառակ քեզի տեղ մը տեսած ըլլալնուն, եւ յարաբերութիւն չունենալնուն,

— Օ՜... մօնչէր, ի՛նչ կ'ընէք կոր նայինք, ըսելով կը սկսին...։

Մարդ զարմնայ, եւ ըսէ.

— Աղբա՛ր, ո՞վ ըսաւ քուկդ եմ, կեցի՛ր նայինք. երեկ մէկ այսօր երկու...։

Չէ՛, քաղաքավարութիւնը կայ, գըլխուդ վերեւ կայնած, որ հիմա կը սանձէ քեզի. ինծի անանկ կուգար որ քաղաքավարութիւնը սանկ պարապ մարդոց կողմէ ստեղծուեր է, իրենց դդումութիւններուն ազատ ասպարէզ ունենալու համար...։

Օրին մէկը, բանաստեղծական ներշնչումներ կ'ունենաս, կ'ելլես Կաղհանէլին կողմերը Լեանդրին սրճարանը կ'երթաս. դուրսը նստէ՛, որովհետեւ «սքեմփիլ» խաղացող վարժապետներուն աղմուկէն չես կրնար կենալ։

Ձեռքդ ծակտիդ, հակափորդ աթոռի մը եւ ոտքերդ ալ զատ աթոռի մը վըրայ դրած, կը սկսիս մտածել. ի՛նչ, ես ի՛նչ գիտնամ, ժամանակին «պապա»էդ կերած ծեծերուդ վրայ, «չօրպաճը»էդ առջի օրուան լսած չեխիդ վրայ, վերջապէս բոլոր անոնց վրայ, որոնք սիրտդ ցաւցուցած են։

Շատ չըներ նստիլդ, մէկ մըն ալ կը նայիս ժպիտ մը դէմքին, դէմդ կը կայնի մէկը...

— Աղբա՛ր, աս ի՛նչ բան է, ինչո՞ւ սանկ ճգնաւորի պէս նստեր ես. քովէս անցար բարեւ մը չի տուիր... բարեկամութիւնը ասա՞նկ կ'ըլլայ...

Ծամթիլդ կու գայ. կարելիութիւնը ըլլայ եւ ելլես տասը ըսես.

— Աղբա՛ր, ի՛նչ կ'ուզես ինձ. ես ի՛ն չե՞ն քուկին բարեկամդ եղած կ'ըլլամ կոր...

Չէ՛, ասանկ բան չես կրնար ըսել. կը լռես, եւ ան ալ քաջալերուած, քովիկդ կը տեղաւորուի։ Հիմա, մտքովդ բոլոր երեւակայելի ու աներեւակայելի միջոցները կը փնտռես զանի քովէդ տէֆ ընելու, եւ en attendant լուռ կը կենաս...։

Բայց բարեկամդ չի յուսահատիր...

—Բանաստեղծ կտրեր ես, կը նայիմ որ աչքերդ չես զատեր ծովէն. բայց սա դիմացի գագաթը աւելի աղուոր է... նայէ՛...

Չես նայի՛ր, գլուխդ անդին չես դարձներ...

—Մի քնանա՛ր, աղբա՛ր, կը շարունակէ, գլուխդ հեղ մը ասդին դարձուր ու նայէ՛...

—Վիզս կը ցաւի կոր տէ՛... անոր համար չեմ դառնար, կ'ըսես, հազար ճիգ ընելով, աթոռը գլխուն չփակցնելու համար...։

Քիչ մը ետքը.

—Նայէ՛, նայէ՛, ի՛նչ աղուոր է սա կնիկը... նա՛, à propos, ի՞նչ ըրիր մարդ... Նիկը. ու բոլոր այս խօսքերը կ'ըսէ, ինքզինքը քեզի աւելի մօտիկ, քու ամէն տեսակ գործերուդ աւելի տեղեակ ցուցնելու համար...

Լռութիւնը ոսկի է, հէ՛... Լռութիւնեանին հարցուցէք, որ համակ ոսկի ըլլալուն տեղ համակ սուտ է. կ'ըսեն որ լուռ կենալը մարդը մեղքէ կ'ազատէ, բայց քեզի կը վտանգեցնէ որ էն հիանալի հայհոյութիւնները, ասանկ պարագաներու մէջ, միտքէս բրած եմ...։

Կը տեսնես որ ճարը չկայ ազատելու, մինակ չպիտի ձգէ քեզ, ոտքի կ'ելլես...

—Ես ալ, միտքէս սա կ'անցնէի, երթա՛նք...

Ու որպէս թէ մինչեւ այն ատենուանը հերիք չըլլար, տակաւին բաւական տեղ ալ կ'ընկերանայ քեզի. հետդ «Թէլիֆսիզ»ի հովեր կ'առնէ, կը խնդայ, կը դդմօտանէ, կարճ խօսքով, քեզ մեղքի տեղ ընել կուտայ։

Եւ հազիւ ազատուած անկէ, վախնալով որ այդ տեսակէն ուրիշ մէկ «բարեկամ» կրնաս հանդիպիլ, շուտ տունը կ'առնես, ու կ'ափսոսաս հարամ եղած կիրակիիդ վրայ...

Կիրակի է տունն ես, օդը աղուոր է, դուրս ելլել կ'ուզես. քանի տարեկան կ'ուզես եղիր։

—«Մայրի՛կ, ես դուրս կ'ելլեմ» մը չե՛ս ըսեր...

Ու մայրիկդ, որուն համար դուն միշտ իրեն «տղեկն» ես, նոյնիսկ քառասունըհինգ ձմեռներ ալ եթէ շալկած ըլլաս, քեզի կարգ մը խրատներ կու տայ. «կանուխ եկուր, ուշ մի՛ գար, գինովներէն զգուշացի՛ր»։ ո՞րը ըսեմ. եւ ինքզինքդ հազիւ կրնաս դուրս նետել...։

Շիտակ ճամբան, այն դանդաղ գնացքով որ Բերացիներուն յատուկ է. կրկնոցիդ օձիքը դարձուցած, կամաց կամաց, չորս կողմդ դիտելէն կ'երթաս...։

—Վա՜... ա՛յ... բարեկա՛մս, բարեկամս, աս ի՛նչ բաղդ, ի՛նչ աղէկ եղաւ իրարու հանդիպեցանք... օ՜խ, օ՜խ... օ՜խ.

Ալ արձան կը կտրիս, Ղովտին կնիկը կ'ըլլաս...։

Ու ան կը շարունակէ.

—Դուն աղէկ ես, դէմքէդ յայտնի է, տունը ի՛նչպէս են, առո՞ղջ են... պիտի գայի, չկրցայ. ձեր դրացի հաճի աղային հետ տեսնուեցայ, պիտի հարցնէի մոռցայ, իշտէ ասանկ թուհաֆ բաներ... քիչ մը ետքը.

—Է՛, տահա ի՛նչպէս էք նայինք. հայրիկը առո՞ղջ է, մայրիկը... մօրաքոյրը...

—Էհ, աղէկ են, կ'ըսես...

—Իրաւ, զարմանալի է, հայրիկդ բաւական տարիքոտ, բայց առողջ է. մայրի՛կդ տես, անիկա աւելի ծեր կը ցուցնէ. որչա՞փ կայ, հայրիկէն իւէլի պզտի՞կ է։

—Ը... ը՛հ, կ'ըսես, բան մը ըսած ըլլալու համար։

—Գոնէ վեց եօթը տարու մը պզտիկ է անկէ. հայրիկը վաթսուն վաթսունըհինգ մը ըլլայ նէ. մայրի՞կը, տե՛ս, տարիքէն աւելի ծեր կը ցուցնէ ինքզինքը. ի՛նչ զարմանալի է մարդուն կեանքը. տարիները ի՛նչ շուտ կ'անցնին...

Ու այս ոճով, բարեկամը կը խօսի, կը խօսի. հօրդ ու մօրդ տարիքէն կ'անցնի մօրաքրոջդ տարիքին վրայ. կնօջդ — եթէ ունիս — տարիքը կը հաշուէ, ու պատուական տեսակէն գլուխդ կ'ուռեցնէ, մինչ դուն, համրիչի մը հատիկները համրելու պէս, հայհոյութիւնները իրարու ետեւէ կը շարես, ու հազար անգամ կը զղջաս միւս փողոցէն վեր ելած չըլլալուդ։

Վերջապէ՛ս... կը զատուի քեզմէ, այն ատեն, երբ ալ պտոյտի ժամը շատոնց անցած է, ու փորդ ալ, սկսած է գոռալ... անօթութենէն...։ Ու տուն կը դառնաս։

Քանի՛նը կը ճանչնամ սանկ. ճամբան դիմացդ կ'ելլեն, վրադ կը վազեն ուրախ դէմքով մը, կը սպասեն գըրկուելու, ոտքերնուն տակը «կըռը կըռը» եղածին պէս վեր վեր կը ցատկեն քեզ տեսածնուն պէս. դիմագծերնին կը կծկեն, ուրախ ժպիտներ կը բուսցնեն դէմքերնուն վրայ, մինչ դուն, խոշոր համեմատութեամբ, կը խոժոռիս, կը բարկանաս, կը պայթիս...

Խօսածները չլսելու կը ջանաս, հարցումներուն չես պատասխաներ. քովէդ հեռացնելու միջոցները կը խորհիս, բայց անօգուտ...

— Կօշիկդ ներկելու համար միայն բառով կ'ըսես ... բայց ան չառնուիր.

—Հոգ չէ՛, հոգ չէ՛, կը սպասեմ, կ'ըսէ ան, ու գաւազանին կռթնած, կռնակը կը դարձնէ քեզի ու անցնող աղջիկները կը դիտէ...։

Ու երբ վերջապէս ազատիս ձեռքէն, անանկ ճօֆ մը կը քաշես, որ «Կնճռոտ Հանգոյց»էն ալ երկայն կ'ըլլայ...։

Ինչո՞ւ համար այս տառապանքները, տանջանքները, որովհետեւ բառարան մը չունինք, ուր բառերուն իսկական նշանակութիւնը աղուոր մը բացատրուած ըլլայ։

Եւ որքան ատեն որ սանկ տեւէ, պիտի գտնուին «սայղըսըզ»ներ, որոնք, «մարդս», «բարեկամս», «մօնչէր», «գըրայինս» ըսելէն գլուխներ պիտի արդուկեն, պիտի խօսին, պիտի խնդան, պիտի կտրատուին, մինչ դուք, հայհոյութիւն պիտի ընէք...։

Աստուած շատ քաշել չտայ։

Բեռա ԲԱՄԼԻԱ

ՆԱՄԱԿ ՄԸ

ԹԷՐՆԸԿԻԻ ՆՈՐ ԵՐԿԱՍԻՐՈՒԹԵՆԷՆ

(Շար. երէկի թիւէն)

Թող տուէք ինծի ձեզ մատնանշեմ յաջողութեան երկու կամ երեք տակուն պայմաններ։ Մի գուցէ կարծէք թէ կը սկսիմ բարոյախօսական դասեր աւանդել կամ քարոզ մը տալ. լոկ աշխարհական տեսակէտով կը խօսիմ խնդիրին վրայ, եւ իբր մարդ մը որուն միակ փափաքն է ձեզ օգնել գործառնութիւններու մէջ յաջողելու։ Ամէնքդ ալ գիտէք թէ կեանքի մէջ ճշմարիտ ու գովելի յաջողութիւն չկայ այն մարդուն համար՝ որ պարկեշտ, անկեղծ ու հաւատարիմ չէ։ Կ'ընդունիմ թէ դուք այնպէս էք եւ այնպէս պիտի մնաք, նաեւ թէ հաստատապէս մտադրած էք վարել մաքուր ու յարգելի կեանք մը մէկ կամ միւս սեռին հետ վտանգաւոր կամ կասկածելի ամէն կապակցութենէ զերծ. առանց անոր հիմնաւոր ապագայ չկայ ձեզի համար։ Հակառակ պարագային, ձեր գիտութիւնն ու ձեր ընդունակութիւնները ո՛չ միայն անօգուտ պիտի ըլլային, այլ նաեւ սոսկ պիտի ծառայէին —ինչ որ աւելի գէշ է— ձեր անյաջողութեանը ու ձեր ամօթապարտութիւնը շեշտելու։ Ուստի կը յուսամ թէ խոտան չպիտի համարիք, որ ձեզ զգուշացնեմ ամէնէն ծանրակշիռ վտանգներէն երեքին դէմ, որոնց նշաւակ պիտի ըլլաք ձեր վերելքին մէջ։

Առաջինը, ամէնէն աւելի հրապուրիչը, երիտասարդներուն համար ամէնէն աւելի կործանարար, ամէնէն մահաբեր եղողը, ոգելից ըմպելիքի չարաչար գործածութիւնը, գինեմոլութիւնն է։ Գինեհատական ընկերութեան ծպտեալ մէկ հըռետորակախօսը չեմ ես, այլ մարդ մը, որ գիտէ ու ձեզի կը բացատրէ ինչ որ փորձառութիւնն իրեն ցոյց տուած է, ու ես ձեզի կ'ըսեմ թէ ձեզ լրտեսող բոլոր վտանգներուն ամէնէն զօրաւորն է ան, թէ դուք ենթակայ էք ձեր ասպարէզին մէջ չյաջողելու յաւէտ այս մոլութեան, քան թէ ձեզ սպառնացող միւս բոլոր փորձութիւններուն պատճառաւ, նոյն իսկ եթէ ասոնք միահամուռ յարձակին ձեր վրայ։ Իրօք պիտի կարենաք հրաժարիլ գրեթէ միւս բոլոր մոլութիւններէն, պիտի կարենաք զգաստանալ, խելքերիլ, ու, եթէ չկարենաք նորէն շահիլ ինչ որ կորսնցուցիք, գէթ պիտի կարենաք «արշաւ»ին մէջ մնալ, յարգելի դիրք մը շինել ձեզի համար, ու հոն անխախտ մնալ։ Բայց ալքօլի անմիտ ծարաւէն զերծանիլ, գրեթէ անկարելի է։ Շատ սակաւաթիւ են այս կանոնին բացառութիւնները, զորս ճանչցած եմ։ Նախ ուրեմն, պէտք չէ ծայրայեղութեան հասցնել ոգելից ըմպելիներու գործածումը։ Շատ աւելի լաւ է բնաւ ձեռք չզարնել անոնց, բայց եթէ այս կանոնը չափազանց խիստ կը թուի ձեզի, գոնէ հաստատօրէն հետեւեցէք սա կանոնին. որոշեցէք երբեք ձեռք չզարնել անոնց՝ բայց մի միայն կերակուրի միջոցին։ Ճաշի ատեն գաւաթ մը գինի չպիտի արգիլէ կեանքի մէջ յառաջանալը ու չպիտի նուաղեցնէ ձեր ջղային ոյժը. Բայց, յատկապէս կ'աղաչեմ, կապելայի մը սեղանատախտակին առջեւ գաւաթ մը ըմպելի խմելը անհամաձայն նկատեցէք ճենթըլմէնի մը արժանապատուութեան ու անձնասիրութեան, ձեր անձին հանդէպ ձեր ունեցած պարտականութեան, ըլլալով ինչ ո՛ր էք, եւ մանաւանդ ինչ որ որոշած էք ըլլալ։ Ձեր ճենթըլմէնութիւնը ա՛յն աստիճանին հասցուցէք, որ երբեք չզիջանիք գինետունէ մը ներս մտնելու։ Այն պարագային մէջ պիտի կարենաք ապահովապէս հետամտիլ ձեր ասպարէզին, եթէ հաստատամտօրէն հետեւիք այս ուղղութեան։ Հաւանեցէ՛ք այս բանին, եւ դուք խուսափած պիտի ըլլաք ձեր ամէնէն սոսկալի թշնամիէն։

Գործնական երիտասարդի մը համար այս անգին վտանգներէն երկրորդն է շահագիտութիւնը։ Երբ ես հեռագրատան պաշտօնեայ էի, Սակարան չկար քաղաքին մէջ, բայց արեւելեան նահանգներու սակարաններուն մէջ շահագիտական գործեր ընող անձերը կամ դրամատուները հարկաւորապէս ծանօթ էին հեռագրական պաշտօնեաներուն։ Այս շահադէտները, որոնք միայն մէկ ձեռքի մատներու վրայ կրնային համրուիլ, մեր քաղաքակիցներուն մէջ ամենալաւ համբաւը վայելողները չէին. ամէն մարդ կասկածանքով, անվստահութիւնով կը վերաբերուէին անոնց հետ։

Հասկ ուրեմն տեսայ որ բոլոր այս շահադէտները անդարմանելիօրէն կործանեցան, նիւթապէս ու բարոյապէս սնանկանալով։ Գրեթէ կարելի չէ իբր օրինակ առաջ բերել մարդ մը, որ շահագիտութիւնով շինած ըլլայ իր հարստութիւնն ու զայն պահած, խաղամոլները աղքատ կը մեռնին, ու, ամէն պարագայի մէջ, ապահովապէս չենք կրնար իբր օրինակ յիշել շահադէտ մը, որ իր անձին պատուաբեր կամ համայնքին օգտակարագոյն կեանք մը վարած ըլլայ։ Այն մարդը՝ որ առաւօտեան օրաթերթին վրայ կը նետուի, հոն ամէն բանէ առաջ տեսնելու համար թէ հաւանականօրէն ի՛նչ դարձուածք պիտի ունենան իր յանդուգն ու վտանգալից շահագիտութիւնները Սակարանին մէջ, ինքզինքը անընդունակ կ'ընէ հանդարտօրէն նկատելու եւ պատշաճօրէն լուծելու գործի վերաբերեալ այն խնդիրները, որոնք իրեն պիտի ներկայանան օրուան ընթացքին մէջ. կը ցամքեցնէ աղբիւրն ա՛յն ներամփոփ ու անթօթափ կորովին, որմէ կախում ունին տեւական յաջողութիւնն ու մինչեւ իսկ յաճախ իր գլխաւոր գործերուն ապահովութիւնը։

Շահադէտն ու գործի մարդը զուգախոտոր ճամբաներու կը հետեւին։ Առաջինը կախում ունի բախտին անիւին յեղակարծ մէկ դարձէն. այսօր միլիոնատէր է,

---

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (109)

ԺՈՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ՎԵՐՋԻՆ ՍԷՐ

Ժ.

Արտասուքներ ժայթքեցին կոմսուհիին աչքերէն, առանց զսպուելու, ու այլայլած պատանին առջեւ, անհելի ուրախութիւն մը զգաց պարպելու դառնութիւնով ու վշտերով լեցուած իր սիրտը։ Յետոյ, երբ քիչ մը հանդարտեցաւ, արժանապատուութիւնը պահել գիտցողի մը շեշտով ըսաւ.

— Բնաւ ինքզինքնիս մեղադրելու պատճառ մը չունինք։ Բայց ամէնքս ալ միեւնոյն դժբաղդութեան ենթարկուած ենք, հաւասար արիութեամբ։ Օր. Անարիման, ինչպէս իմացուցեր են ձեզի, ալ եւս մեր քովը չպիտի դառնայ, գէթ...

Սրտաճմլիկ ժպիտ մը ունեցաւ կոմսուհին եւ յարեց.

— Գէթ իմ մեռնելէս առաջ... Խոչընդոտ մըն եմ երկու էակներու երջանկութեան զորս կը սիրեմ եւ որոնք յանիրաւի կը տառապին... Աստուած թերեւս լսէ աղաչանքս, զոր ամէն օր կ'ընեմ, առ ինքն կոչելու համար զիս... Այսպէս ամէն ինչ լաւագոյն կերպով պիտի կարգադրուի.... Գալով ձեզի, սիրելի զաւակս, ալ եւս մի խորհիք ձեր պահանջումներուն վրայ, եւ հանդարտեցուցէք ձեր դժգոհութիւնը։ Շատ շուտ պիտի մոռնաք. Ներողամիտ գտնուեցէք անոնց հանդէպ, որոնք չպիտի մոռնան բնաւ...

Այդ ազնուական կնոջ առջեւ, որ այնքան արիութեամբ կը տանէր իր վիշտերուն բեռը, Բրավան կարմրեցաւ իր գըձուձ վրիժառութեան վրայ։ Ամօթապարտ զգաց ինքզինքը, այդքան դժընդակ խոստովանութիւն մը ընելու բռնադատուած ըլլալուն համար կոմսուհիին։ Միակ փափաք մը զգաց. անոր ապահովութիւն տալ թէ ուրիշին չպիտի յայտնէ իր գաղտնիքը։ Ատիկա էր այն միակ գոհացումը զոր կրնար ընծայել. ու պատանը ուզեց որ կատարեալ ըլլայ այդ գոհացումը.

— Իմ վրաս ունեցած ձեր վստահութեան համար շնորհակալ եմ, ըսաւ պատանը, դողդոջ յորդանքով մը՝ մէկ բան միայն կը յիշեմ, այսինքն թէ խորապէս կը սիրեմ ձեզ։ Ինչ որ ալ ըլլայ, վըստահ եղէք որ միշտ անձնուէր պիտի գտնուիմ ձեզի եւ ձերիններուն նկատմամբ։

Պարոն տը Բրավան օգեւորուած էր. իր ըսածին պէս կը խորհէր արդարեւ։ Այդ հաճոյակատար երիտասարդը, որ իր սովորական կեանքին մէջ այնքան պայմանադրական զգացումներ ու հաճոյալից խօսքեր ուղղած էր, ինքզինքը կարող զգաց նոյնքան վեհանձն ըլլալու։ Իր նայուածքը շողաց, ու ինքզինքէն գոհ եղաւ։ Սա տպաւորութիւնը զգաց թէ լաւ ընթացքի մը կը հետեւէր եւ թէ քիչ մը առաջ ունեցած վարմունքը կ'ուղղուէր հիմա։ Կոմսուհիին նկատմամբ զգացած հիացումը յայտնել ուզեց։ Անոր ձեռքերը բռնեց եւ սեղմելով զանոնք, ըսաւ.

— Չեմ կրնար ըսել թէ ո՛ր աստիճան բարի, մեծ ու վեհանձն կը գտնեմ ձեզ։ Գէշ դիտաւորութիւններով եկայ հոս, ու կը մեկնիմ՝ հաշտուած ձեզի եւ ինքզինքիս հետ... Դուք առաջ բերիք այդ նպաստաւոր ազդեցութիւնը... Ա՜հ, երբ ձեզի պէս կնոջ մը կողմէ սիրուելու երջանկութիւնը կ'ունենայ մարդ, չեմ հասկնար թէ ի՛նչպէս...

Կոմսուհին թող չտուաւ որ պատանը աւարտէ իր խօսքը, ու խոր տխրութեամբ մը ըսաւ.

— Մի՛ պախարակէք, բարեկամս, երբ ես կ'արդարացնեմ։ Սրտի կերպարանափոխութիւնները խորհրդաւոր ըլլալով հանդերձ ստոյգ են... կարելի չէ ի վեր հանել այն փուլերը, որոնցմէ անցած է ան, բայց արդիւնքը յայտնի կ'երեւայ... տունկին վրայ փթթող ծաղիկը կը թառամի յամրօրէն եւ կ'իյնայ։ Նոյն բանը կը պատահի սիրոյ համար... Երջանիկ են ամէն անոնք, որոնց փոխադարձ սէրը միեւնոյն ատեն կը մեռնի։ Ես ծերացած եմ, սիրելի Բոլ, իսկ Արման երիտասարդ է... իմ կեանքս վերջ գտած է, մինչ անորը ծաղկափթիթ է։ Թորշոմած տունկն եմ ես, անհետանալու վրայ։ Անիկա կանաչութեամբ եւ հիւթով լեցուն ծառն է, որ կրնայ տակաւին ծաղկիլ։ Իրողութեան ու զգացումներու միջեւ անհամաձայնութիւն կայ։ Ասկէ առաջ կու գայ մեր կրած բովանդակ չարիքը...

Ժպիտ մը ունեցաւ Մինա։

— Բայց ներեցէք, այս բաներուն վըրայ շատ խորհեցայ մելամաղձութեան օրերուս ու անքնութեան գիշերներուս մէջ. փիլիսոփայական եզրակացութեան մը կը յանգիմ... Ասոր բարոյականը սա է թէ երբ օրին մէկը ամուսնանաք, ձեզնէ աւելի երիտասարդ կին մը պէտք է առնել, շատ չսիրել զայն, կամ գէթ այդ բանը նշմարել չտալ, որովհետեւ մարդ երջանիկ ըլլալու կը վարժուի... երբ զայն կորսնցնելու դժբաղդութիւնը ունենանք, մահացու վէրք մը պիտի զգանք։

Քալելով դղեակին մօտ հասած էին նորէն, ու սրահին պատուհան — դուռնէն կը նշմարէին Արմանը, նստած միշտ միեւնոյն տեղը, աչքերը բաց ու առջեւը յառած։

— Գացէք ձեռքը սեղմեցէք ըսաւ Մինա մեղմօրէն։

— Սրտանց։

— Տեսէք շատ դժբախտ է անիկա։

(Շարունակելի)

վազը ընենք ու տանինք։ Բայց գործի մարդը գիտէ թէ անյաղթելի համբերութեան ու անթարթափ ուշադրութեան տարիներէ յետոյ միայն կրնայ ստանալ իր վարձատրութիւնը, որ արդիւնք է, ո՛չ թէ դիպուածին, այլ միջոցները նպատակներուն հնարամտօրէն պատշաճեցումի մը, ու այս երկար տարիներու շրջանին մէջ, զինքը զօրացնող մտածումն այն է թէ իր արդիւնաւորած չահերէն իւրաքանչիւրը նպաստամատոյց եղած է ուրիշներու բարգաւաճումին, մինչդեռ՝ ուրիշներու յաջողութեան կամ համայնքի օգտին տեսակէտով՝ աւելի լաւ պիտի ըլլար որ չահադէտը գոյութիւն չունենա՛ր բնաւ։

Շահադիտութեան մասին ըսելիք ուրիշ բան մը կայ. գործի երիտասարդներու համար ոչինչ կայ աւելի անհրաժեշտ քան անարատ վարկ մը, անոնց խոհեմութեան, անոնց սկզբունքներուն ու անոնց յարատեւութեան մասին կազմուած վստահութեան ծնունդ եղող վարկի մը։ Արդ, հաւատացէ՛ք ինծի, ոչինչ այնպէս կը սպաննէ մարդու մը կամ վաճառատան մը վարկը՝ ո՛ր եւ է դրամատան մէջ, ինչպէս ա՛յն լուրը՝ թէ անոնք սակարանական չահադիտութիւններու կը հետեւին։ Բոլորովին անտարբեր կը մնան մարդիկ, երբ իմանան թէ անոնց այս չահադիտական գործողութիւններուն վայրկենական արդիւնքը եղած է չահ կամ կորուստ. ա՛յն վայրկեանէն՝ ուր մարդ մը իբր չահադէտ կը ճանչցուի, իր վարկը կը մեռնի, կ'արատաւորուի, ու կարճատեւ միջոցէ մը յետոյ կ'անհետանայ։ Ինչպէս կարելի է վստահիլ այնպիսի մարդու մը, որուն բոլոր դրամը կրնան յանկարծահաս ժամու մը մէջ՝ լափել արժէթղթերուն ելեւէջներէն չահ հանողները։ Ո՛վ գիտէ թէ ան ինչպէս դիրք բռնած է անոնց վաճառքին մէջ։ Միայն մէկ բան ստոյգ է. ան ծանուցած է թէ ամէն ինչ կորսնցնելու վտանգին մէջ կը գտնուի։ Հաստատամտօրէն որոշեցէ՛ք ուրեմն ըլլալ գործի մարդեր, բայց երբեք չահադէտներ։

Սամսոն (տար.) Թարգմ. Ա. Ն. Թ.

Արտաքին Լուրեր

ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ ԹԷ ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Մայրագոյն Արեւելքի վերջին լուրերը. — Ռուսիոյ պատասխանը. — Ալեքսիէֆ ծովակալին ընթացքը. — Պատրաստութիւնները. — Դիւանագէտի մը յայտարարութիւնը. — Տէրութեանց ընթացքը։

Բարիզ, 7 յունուար. — Մայրագոյն Արեւելքէն առնուած վերջին լուրերու նայելով՝ Ռուսիոյ կողմէ Ճափոնի տրուած պատասխանը կը գտնուի Ալեքսիէֆ ծովակալին մօտ, որ երբ ժամանակը յարմար նկատէ, պիտի յանձնէ Ճափոնի։ Դիւանագիտական շրջանակներու մէջ չի կարծուիր որ այդ պատասխանը վճռական ըլլայ, հետեւաբար կացութիւնը փոխուած չէ։ Մայրագոյն Արեւելքի մէջ ոյժերու անհաւասար կշռակշռում մը կայ զոր դիւանագիտութիւնը տակաւին հաւասարակշռութեան մէջ կը պահէ եւ որ կրնայ մէկ վայրկեանէն միւսը տակնուվրայութիւն մը առաջ բերել։ Մայրագոյն Արեւելքի գործերուն շատ հմուտ դիւանագէտ մը սապէս կը պարզէ այդ վիճակին պատճառները.

«Եղածը քաղաքական ու առեւտրական ազդեցութեանց պայքար մըն է։ Միայն Ռուսիա եւ Ճափոն չեն որ կը շահագրգռուին այդ պայքարէն, ինչպէս կարծեցնել կու տան հեռագիրները, այլ բոլոր քաղաքակիրթ ազգերը։ Ռուսիա կը գրաւէ Մանչուրիան, ուր դրամի եւ մարդու մեծամեծ զոհողութիւններ ըրած է։ Ասոր հակառակ, Ճափոն, Քորէայի մէջ Ռուսիոյ անմիջական գրաւումէն վախնալով, քանի որ Եալու գետը նոյն երկրին արեւելեան սահմանները կը գծէ, կը պահանջէ որ ո՛չ միայն Չին ու Ճափոն հողային տեսակէտով բացարձակապէս անկախ ըլլան, այլ նաեւ Չին, որուն մէկ մասը կը կազմէ Մանչուրիա, եւ Քորէա բաց ըլլան բոլոր ազգերու միջազգային վաճառականութեան։ Տագնապը իրապէս բուռն հանգամանք մը առած է այն օրէն ի վեր երբ Ռուսիա խոստանալով հեռանալ Մանչուրիայէն, իր այդ խոստումը կատարելու սկզբնաւորութիւն մը ըրած եւ յետոյ ոչ միայն դադրեցուցած է իր նահանջի շարժումը, այլ նորէն գրաւած է թողած տեղերը՝ մանաւանդ Մանչուրիոյ մայրաքաղաքը, Մուքտէն։ Ասոր վրայ է որ Ճափոն այնպէս նկատելով որ այդ իրողութիւնները դրժում մը կը համարուին Չինու եւ Քորէայի հողային անկախութեան մասին կնքուած պայմանագրութեանց, առաջարկեց Ռուսիոյ միանգամ ընդ միշտ կարգադրել քաղաքական ու առեւտրական ազդեցութեան այդ խնդիրները։ Ասոր Ռուսիա պատասխանեց թէ Մանչուրիոյ մէջ իր զինուորներուն եւ պաշտօնատարներուն ներկայութիւնը տակաւին անհրաժեշտ է՝ իր երկաթուղիներուն եւ պաշտօնեաներուն ապահովութիւնը երաշխաւորելու համար, որոնք միշտ ենթակայ են աւազակներու յարձակման։ Ռուսիա նորէն խոստացաւ հեռանալ Մանչուրիայէն, նաւահանգիստները բանալ միջազգային վաճառականութեան, երբ խաղաղեցումը պէտք եղածին չափ յառաջացած նկատէ։ Ռուսիա, պատասխանելու համար Ճափոնի յայտնած երկիւղին՝ Մանչուրիոյ ու Քորէայի սահմանագլուխին վրայ երկու տէրութեանց վըտանգաւոր մէկ հպմանը մասին, առաջարկել չէզոք գօտի մը հաստատել՝ Քորէայի հիւսիսային կողմը։ Այդ կէտերն են որ հիմա բանակցութեանց առարկայ կ'ըլլան, ինչ որ չի դիւրացներ Ճափոնի քիչ մը սպառնական ընթացքը։»

— Արդարեւ Եւրոպա այնքան չահեր ունի Մայրագոյն Արեւելքի այդ երկիրներուն մէջ որ արդէն դաշնադրութիւններով զգուշական միջոցներ ձեռք առած է անմիջական խնդիրներու մասին։ 1902 յունուար 30ի դաշնադրութեամբ Անգլիա Ճափոնի հետ համաձայնութիւն մը գոյացուց, երրորդ տէրութեան մը միջամտութեանը պարագային համար։ Նոյն տարուան մարտ 19ի համաձայնութեամբ ալ Ֆրանսա համերաշխութիւն մը գոյացուց Ռուսիոյ հետ։ Այս միջոցիս Լոնտոնի մէջ յաճախակի կատարուած խորհրդակցութիւնները, բրիտանական նախարարներուն միջեւ, ցոյց կու տան թէ Ճափոն վերջերս խնդրած է 1902 յունուար 30ի դաշնադրութեան գործադրութիւնը։ Մեծն Բրիտանիա տրամադիր չերեւար իրական եւ ուղղակի աջակցութիւն մը ընելու իր դաշնակցին՝ Ճափոնի, բայց արդէն սկսած է անուղղակի ու հեռաւոր ճնշում մը բանեցնել։ Ֆրանսա ալ իր կրցած բոլոր աջակցութիւնները նուիրեց իր դաշնակցին՝ Ռուսիոյ։ Ֆրանսայի չնորհիւ է որ Ռուսիա կրցաւ կազմել պատերազմի այն ահագին գանձը որ երկու միլիառ ֆր. է, ինչպէս կ'ըսէ Նիւ-Եորք-Հէրըլդ։ Այդ գանձուն չնորհիւ Ռուսիա կրցաւ Մայրագոյն Արեւելքի մէջ համախմբել փոխադրութեան միջոցներ, պաշարի մթերանոցներ եւ զինուորական ու նաւային ոյժեր՝ անհրաժեշտ պատերազմի մը որ երկարատեւ պիտի ըլլայ ու դժուարին։ Վտանգ մը կա՞յ որ Անգլիա ու Ֆրանսա զինուորական կերպով պարտաւորուին մասնակցիլ այդ պատերազմին։ Դաշնադրութեանց տրամադրութիւնները նախատեսած են այն պարագան ուր դաշնակից տէրութեանց չահերը վնասուին երրորդ տէրութեանց յարձակողական ընթացքէն։ Ի՞նչ կը նշանակէ այդ տարտամ տրամադրութիւնը. միթէ Չինո՞ւ կ'ակնարկէ։ Բարիզի չինական դեսպանատունը յայտարարեց թէ Չին որոշած է բացարձակ չէզոքութիւն պահել։ Իրաւ է որ Չին ոչ ոքի դէմ պատերազմ հրատարակած է ո՛չ 1840ին, ո՛չ 1859ին, ո՛չ 1884ին ոչ ալ 1900ին։ Անոր զինուորները երբեմն կը կռուին, բայց Չինու կառավարութիւնը կը յայտարարէ թէ ինք բնաւ տեղեկութիւն չունի։ Եթէ, անկարելին ենթադրելով, չինական կանոնաւոր զինուորներու խումբեր միջամտեն պատերազմիկներէ մէկին ա՛նպաստ կամ նպաստաւոր կերպով, այդ պարագային տեղի պիտի չունենա՞յ դաշնադրութեան նախատեսած «Երրորդ կառավարութեան մը յարձակողական ընթացքը» պարբերութիւնը։ Կրնայ ըլլալ որ եւրոպական կամ ամերիկեան տէրութեան մը համար ըսուած ըլլայ, սակայն հաւանական չէ որ Գերմանիա կամ Իտալիա մասնակցին պատերազմին։ Կը մնան Մ. Նահանգները, բայց անոնք ալ ուղղակի եւ զինուորական միջամտութեան մը տրամադիր չեն։ Հետեւաբար կարելի է կարծել թէ երբ պատերազմ ծագի, կռիւը Ռուսիոյ եւ Ճափոնի միջեւ պիտի սահմանափակուի եւ թէ դաշնակցութիւնները հաշտութիւն կնքելու ատեն միայն իրենց դերը պիտի կատարեն։ Բարիզի քորէական դեսպանատան պաշտօնեաներէն մէկն ալ յայտարարեց որ Քորէա իր անկախութիւնը պիտի պաշտպանէ թէ՛ Ճափոնի եւ թէ Ռուսիոյ դէմ եւ թէ ատոր համար իր բանակը շարժման վիճակի մէջ կը դնէ։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

Նաւային եւ զինուորական շարժումներ. — Երբ պատերազմ ծագի. — Անգլիական լրագրի մը կարծիքը. — Մ. Նահանգները. — Միջամտութիւն։

Բարիզ, 8 յունր. — Սիւլի զրահապատ յածանաւը, այսօր, Թուլոնի նաւարանը կը մտնէ վերջնականապէս սպառազինուելու համար։ Տասը օրէն ճամբայ կ'ելլէ դէպ ի Մայրագոյն Արեւելք։

— Ճափոնի կողմէ Արժանթինէն գնուած երկու յածանաւերը այսօր կամ վաղը ճամբայ կ'ելլեն դէպ ի Մայրագոյն Արեւելք։

— Ցէլիպէրօ ծովակալը Մարքօ-Բոլօ իտալական յածանաւով ճամբայ պիտի ելլէ՝ միանալու Մայրագոյն Արեւելքի իտալական նաւատորմին։

— Սէուլէն կը հեռագրեն թէ երեսուն հոգիի չափ ռուս զինուորներ Չէմուլբօ ցամաք ելեր են՝ պաշտպանելու Սէուլի ռուսական դեսպանատունը։ Երկաթուղիին ճափոնական իշխանութիւնները չեն ուզեր զանոնք փոխադրել, որով ռուս զինուորները հետիոտն գացեր են ծովեզերքէն մինչեւ Քորէայի մայրաքաղաքը՝ երեսուներկու քիլոմեթրի ճամբայ։

Լոնտոն. — Սէնթ Ճէյմս Կազէթ, վերջերս հրատարակած մէկ յօդուածով հետեւեալ դիտողութիւնները կ'ընէ կատարուելիք զինուորական գործողութեանց մասին երբ պատերազմ ծագի.

«Ճափոնական նաւատորմին առաջին նաւարաժինը Նակազաքի կը գտնուի. երկրորդը որ առանց հաստատուն տեղ մը ունենալու շրջաններ կը կատարէ, անոր պիտի միանայ հաւանօրէն։ Ճափոնի բանակը պիտի համախմբուի Նակազաքիի եւ Սիմոնոզէքիի մէջ, չոգենաւ նստելու պատրաստ վիճակի մէջ՝ Քորէա եւ կամ Լիաօթունկի թերակղզին երթալու համար։ Մայրագոյն Արեւելքի մէջ Ռուսիոյ մարտանաւերը Փորթ-Արթուրի առջեւ պիտի հաւաքուին, եթէ տակաւին հոն համախմբուած չեն, վասն զի հիմա Վլատիվոստոք գտնուող մարտանաւերը մէկ կողմէ սառոյցներէն պաշարուելու վտանգին տակ կը գտնուին եւ միւս կողմէ ալ թորփիլներէն ամփոփուելու, երբ Քորէայի նեղուցէն անցնին։ Նաւային այդ շարժումին վրայ պէտք է աւելցնել լըրտեսութեան նաւարաժինը որ Եւրոպայէն հոն կ'երթայ եւ որուն Միջերկրականէն մեկնումը ծանուցուեցաւ։ Ռուսիոյ ցամաքային բանակը շատ ցրուած է. մէկ մասը կը պահպանէ Քորէայի հիւսիսային սահմանագլուխը, Եալուի երկայնքը. ուրիշ մը Փորթ-Արթուր կը գտնուի. իսկ մնացածը կը հսկէ երկաթուղիներու վրայ, աւազակներու յարձակումներուն դէմ։ Այն պարագային երբ Ռուսերը փորձեն յարձակիլ Ճափոնի նաւատորմին վրայ, Փորթ-Արթուրի մէջ հաւաքուած իրենց նաւային բոլոր ոյժերով, ճակատամարտը անշուշտ Չէմուլբոյի բացերը պիտի կատարուի, վասն զի յայտնի է որ Ճափոնները պիտի օգտուին այդ նաւահանգիստէն որ երկաթուղիով մը կապուած է Քորէայի մայրաքաղաքին, եւ զայն պաշտպանութեան կեդրոն մը ու յենակէտ մը պիտի ընեն։ Այն պարագային մէջ, Ռուսերը պիտի չպարտին, վասն զի պարտաւորուած են ճամբայ բանալ Եւրոպայէն իրենց օգնութեան եկող մարտանաւերուն։ Երբ ռուս ծովակալը յարձակելու համար ինքզինքը զօրաւոր չզգայ, Փորթ-Արթուր պիտի մնայ, զոր Ճափոնցիները պիտի պաշարեն, ինչ որ կատարել դիւրութիւն պիտի ընծայէ ճափոնական զինուորներուն՝ Քորէայի մէջ Մազանփօ, Ֆուզան ու Չէմուլբօ ցամաք ելլելու համար։ Պաշարումը խիստ պիտի չըլլայ, վասն զի Փորթ-Արթուր երեք հարիւր մղոն հեռու կը գտնուի Չէմուլբօէն, եւ ճափոնական նաւատորմը պիտի չպարտաւորուի շատ չհեռանալ Չէմուլբոյէն, ածուխ եւ պաշար առնելու համար։ Ճափոնական ծովակալը նաւարաժին մը պիտի ղրկէ Եւրոպայէն ժամանող ռուս նաւարաժինին դէմ, որպէսզի այդ վերջինը չկրնայ Փորթ-Արթուր երթալ։ Ատիկա տագնապալից ու վճռական վայրկեանը պիտի ըլլայ, վասնզի անկարելի չէ որ Փորթ-Արթուրի ռուս ծովակալը, իմանալով ճափոնական նաւատորմին ցրուիլը, այդ պարագայէն չօգտուի յարձակելու նոյն ջուրերուն մէջ մնացած ճափոնական նաւարաժինին վրայ։ Ճափոնի թորփիլանաւերուն կողմէ Եւրոպայէն ժամանող ռուսական նաւարաժինին վրայ ըլլալիք յարձակումը Ցուշիմայի առջեւ պիտի կատարուի, վասնզի ռուսական նաւարաժինը այդ կղզիին եւ չինական ծովեզերքին միջնատեղէն պիտի անցնի անպատճառ։ Եթէ բանակցութիւնները տակաւին չյարունակեն, անշուշտ ժամանակ տալու համար է որ Եւրոպայի ռուս նաւարաժինը Մայրագոյն Արեւելք ժամանէ»։

Փորթ-Արթուր. — Ռուսական քանի մը մարտանաւեր, առջի գիշերը մեկնեցան, միանալու ռուսական յածանաւերուն, որոնք բաց ծովին մէջ կը գտնուին։

— Կը ծանուցուի թէ Ռուսիոյ խառն նաւարաժինը դէպ ի Քորէա պիտի ուղեւորի՝ հսկելու շարժումներուն վրայ ճափոնական նաւարաժնի մը որ չորս զրահաւորներէ կը բաղկանայ եւ որ Քորէայի կը մօտենայ։

— Ճափոնական վեց նաւեր որոնք Ճափոնէն ածուխ բերած էին՝ Փորթ-Արթուր տանելու համար, գնեցին ռուսական տան մը հետ կնքուած պայմանագրութիւնը. կ'ըսուի թէ այդ ածուխները հիմա Ճափոնի կառավարութեան կողմէ կը պահանջուին։

— Պայքալ լիճը սառած է։ Երկաթուղիին վրայ զինուորներու փոխադրութիւնը կը շարունակուի երկու ուղղութեամբ։

— Փորթ-Արթուրը պաշտպանողական վիճակի մէջ դնելու շինութիւնները աւարտած են եւ ռուս իշխանութիւնները պատրաստ են ամէն պատահականութեանց առջեւ։

Նիւ-Եորք. — Ուաշինկթընի արտաքին գործոց պաշտօնատունը տեղեկութիւն առաւ եւրոպացի դիւանագիտական գործակատարէ մը թէ ճափոնական 35,000 զինուորներ քորէական հողի վրայ ցամաք կ'ելլեն։

— Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը հինգ փոխադրանաւեր կը սպառազինէ որոնք կրնան եօթ հազար զինուորներ ու պաշար տանիլ ցուրտ կլիմաներու տակ։ Պատերազմական նախարարութիւնը թէեւ բան մը չի յայտներ, սակայն կը կարծուի թէ Մայրագոյն Արեւելք կ'երթան, ուր այն զինուորներուն մէկ մասը պիտի ծառայեն պաշտպանելու Սէուլի եւ Բէքինի ամերիկեան դեսպանատուները։

Լոնտոն. — Երէկուան լրագիրները սա հեռագիրը կը հրատարակեն Բարիզէն. — «Այս տեղի իրազեկ շրջանակներուն մէջ կ'ըսուի թէ Ֆրանսայի կառավարութիւնը շատ կը փափաքի թող չտալ որ Ռուսիոյ եւ Ճափոնի միջեւ պատերազմ ծագի։ Ֆրանսայի քաղաքական շրջանակներուն մէջ համոզում կը տիրէ որ Անգլիա եթէ խաղաղութեան օգտին համար միջամտութեան մը նախաձեռնութիւնը ստանձնէ, Ֆրանսայի կառավարութիւնը, երբ հրաւիրուի, սիրով պիտի մասնակցի այդ նպատակով ըլլալիք ջանքերու։

— Տէյլի Մէյլ Լոնտոնի թղթակիցը հետեւեալը կը հեռագրէ. — «Ֆրանսա, նոյնիսկ այս միջոցիս խիստ անկեղծ ջանքեր կ'ընէ խաղաղութեան պահպանումը ապահովելու Մայրագոյն Արեւելքի մէջ։ Բոլոր տէրութիւններէն աւելի Ֆրանսա է որ այդ մասին բարեացակամութիւն ցոյց կու տայ. անշուշտ ամէն ջանք պիտի ընէ այդ նպատակին հասնելու համար։ Կ'ըսուի թէ Պ. Տէլքասէ անձնապէս միշտ կը յուսայ որ խնդիրը նպաստաւոր լուծման մը պիտի յանգի»։

ՖԻՆԼԱՆՏԻԱ

Ռուսիոյ կայսեր մէկ նոր հրամանագիրը. — Պատշաճ վճարում. — Նոր տրամադրութիւններ։

Բեդերսպուրկ, 8 յուն. — Ռուսիոյ կայսրը հրամանագիր մը ուղղեց Ֆինլանտիոյ կուսակալին, հրամայելով անոր ճամբել պետական ու թաղապետական պաշտօններու մէջ ծառայող այն Ֆինլանտացիները որոնք 1903ին չեն ուզած զինուորական ծառայութիւն կատարել. նաեւ հինգ տարի անցագիր չտալ անոնց՝ օտար երկիրներ ուղեւորելու համար։ Կայսրը կը հրամայէ նաեւ որ երբ դրամական տուգանքներու փոխադրութիւններ ջնջելու եւ կամ Պետութենէն նպաստ ուզելու համար համայնքներու կողմէ խնդրագիր մատուցուի, ուշադրութեան առնուի զինուորական ծառայութեան դէմ եղած ընդդիմութեան աստիճանը. Նաեւ բարձրագոյն վարժարաններու այն աշակերտները որոնք առանց օրինաւոր պատճառի չեն ուզած զինուորական ծառայութիւն կատարել, վարժարանէն արտաքսուին՝ առնուազն քիչը մէկ տարուան պայմանաժամով։ Կուսակալը միանգամայն պիտի կրնայ ստիպել այն Ֆինլանտացիները որոնք զինուորական ծառայութենէ խոյս տուած են, ծառայել անոնց տեղ որ ներկայացած են, եւ կամ պահեստի զօրախումբերուն մէջ ղրկել։ Կայսրը կը հրամայէ կուսակալին՝ ծանուցանել ժողովրդեան թէ այն Ֆինլանտացիները որոնք 1904ին զինուորական ծառայութեան համար եղած հրաւէրին չպատասխանեն, Ֆինլանտայէն դուրս գտնուած զօրագունդերը պիտի ղրկուին։

ՊԱՆԱՄԱՅԻ ԽՆԴԻՐԸ

Ռէյեսի զօրավարին պահանջումները. — Պարզ մերժում. — Ջրանցքին դաշնադրութիւնը. — Ծերակոյտին մէջ։

Նիւ-Եորք, 7 յունվ. — Ռէյէս զօրավարը կը ծանուցանէ թէ իր ծանուցագրին համար պատասխան մը ստացած է Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարութենէն։ Պատասխանին ի՛նչ ըլլալը յայտնի չէ, սակայն կ'ըսուի որ Նախարարութիւնը մերժած է զօրավարին սա երեք պահանջումները. — Թէ Մ. Նահանգները վերահաստատեն իրենց նախկին կացութիւնը, կամ թող տան Քոլոմպիոյ որ վերստին ձեռք անցընէ Պանաման, եւ կամ Քոլոմպիոյ գումար մը վճարուի զոր Լա Հէյի դատարանը որոշէ։

— Մ. Նահանգաց Ծերակոյտը, այսօր, վերսկսաւ բանակցիլ Պանամայի ջրանցքին դաշնադրութեան վրայ։ Պ. Մորկան նորէն անվերջանալի ճառ մը սկսաւ խօսիլ, նոյն դաշնադրութեան ընդունելութեան դէմ։ Պ. Լոճի կողմէ երէկ արտասանուած բանախօսութիւնը լաւ տպաւորութիւն մը գործեց։

ԱՆԳԼԻԱ

Էտուարտ Է. — Տըվընշայրի դուքսը ու իր ճիւղերը. — Ռուսեւճափոնական վէճը։

Լոնտոն, 6 յունվ. — Էտուարտ թագաւորին կողմէ Տըվընշայրի դուքսին տրուած այցելութիւնը շատ կը զբաղեցնէ հանրային կարծիքը։ Արդարեւ ամէն ոք մտովի կը հարցնէ թէ Տըվընշայրի դուքսը, իր դաշնակցութեան բովանդակ ուժով, Ֆրի Ֆուտ Լիկի միջոցաւ, Պ. Պալֆուրի ու Պ. Չէմպըրլէնի դէմ չպիտի ելլէ՞։ Ինչո՞ւ համար, Պ. Պալֆուր, այս պահուս, Տըվընշայրի դուքսին կողմէ հիւրընկալուած է թագաւորին ու թագուհիին հետ։ Պ. Պալֆուրի ու դուքսին միջեւ տիրող բարեկամական յարաբերութիւնները այնքան ձգտուած չեն, հակառակ իրենց քիչ մը կծու թղթակցութեան, Տըվընշայրի դուքսին հրաժարումէն յետոյ։ Էտուարտ Է. միշտ տեղեկութիւն կ'առնէ ռուսեւճափոնական վէճին վրայ։ Հեռագրական մասնաւոր գիծ մը Լոնտոնի պատերազմական պաշտօնատան լուրերը ուղղակի իրեն կը հաղորդէ։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

Օտար գործաւորներու խնդիրը. — Նոր կանոնագրին տրամադրութիւնները։

Լոնտոն, 6 յուն. — Կառավարութիւնը երէկ հրատարակութեան տուաւ այն կանոնագիրը, որ Հարաւային Ափրիկէի մէջ օտար գործաւորներ աշխատցնելուն կը վերաբերի։ Այդ կանոնագիրը Թրանսվալի Ընդհ. ժողովին հաւանութեան պիտի ենթարկուի։ Եւրոպական ծագում չունեցող ամէն կարգի գործաւորներու համար պիտի գործադրուի այդ նոր կանոնագիրը, բացի հասարակածին հիւսիսակողմը լայնութեան 12րդ աստիճանին վրայ գտնուող երկիրներէն։ Նոր պատրաստուած կանոնագիրը կը տրամադրէ որ օտար գործաւորները իրենց ծննդավայրը դառնան, գործաւորներու մասին կնքուած պայմանագրութիւնները ուրիշներու փոխանձուին, ինչպէս նաեւ արձանագրուին դուրսէն բերուած աշխատաւորները։ Չինացի գործաւորներուն պիտի արգիլուի առուտուրով զբաղիլ. Նաեւ չպիտի կրնան հող մը վարձել կամ գնել։ Անգլիական Հնդկաստանէն գործաւորներ բերելու մասին ոեւէ արգելք չպիտի յարուցուի։

ՎԱՏԻԿԱՆ

Կաթոլիկ գիրքի մը տեղեկութիւնները Վատիկանի վրայ. — Կարդինալներու ձեռնադրութեանց թուականը։

Հռոմ, 6 յունվ. — Ճէրարքիա Քաթոլիքա, որ ամէն տարուան սկիզբը կը հրատարակուի, սա չահեկան մանրամասնութիւնները կը պարունակէ Վատիկանի վրայ։ 1904 յունիս 2ին Պիոս Ժ. պիտի լրացնէ իր վաթսունըիններորդ տարին, եւ յառաջիկայ յունուար 1էն սկսեալ, չորս ամիս ու քանի մը օր քահանայապետութիւն ըրած պիտի ըլլայ։ Հիմա Կարտինալներու ժողովը 64 կարտինալներէ կը բաղկանայ, որով վեց հոգի կը պակսին, ամբողջ անդամներուն թիւը ըլլալով 70։ Ասոնցմէ մէկը միայն Պիոս Թ.էն ձեռնադրուած է, այն է Օրէլիա կարտինալը, որ եօթանասունըվեց տարեկան է, հետեւաբար ժողովին երիցագոյնը։ Կարտինալներէն 61ը Լէոն ԺԳ.ի կողմէ ձեռնադրուած են եւ երկուքն ալ արդի Պապէն. այս վերջիններն են արտաքին գործոց նախարար Մոնսէնեէօր Մէրրի տէլ Վալ, կարտինալներուն ամենէն երիտասարդը, ու Մոնսէնեէօր Քալլէկարի, Բատուայի արքեպիսկոպոսը։ Լէոն ԺԳ.ի կողմէ ամենէն առաջ ձեռնադրուածն է Լիզպոնայի Նէթթօ Պատրիարքը։ Լանժէնիէօ ու Կրապըլիա ութ տարուան կարտինալ են. Բարիզի արքեպիսկոպոսը տասնըհինգ տարիէ ի վեր կարտինալ է. Լըգօ եւ Բէրրօ՝ տասնըմէկ. Քուլլէ եւ Լապուրէ՝ եօթը, Մաթիէօ՝ հինգ։ Նախկին արտաքին գործոց նախարար Ռամբոլլա, ինչպէս նաեւ Սէրաֆինօ Վանութէլլի տասնըեօթը տարիներէ ի վեր կարտինալ են։ Օրէլիա կարտինալը ամենէն տարիքոտը չէ. այդ պատիւը կ'իյնայ Պալէրմոյի արքեպիսկոպոս Սէլէչիայի, որ իննըսուն տարեկան է։ 64 կարտինալներէն 39ը իտալացի, 25ը օտարազգի են։ 31 հատը Հռոմի մէջ կը բնակին։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Պ. Քլիվլէնտի նախագահական ընտրելիութիւնը. — Երկաթուղիի արկած. — Բամպակի տագնապը։

Ուաշինկթըն, 6 յուն. — Երեքշաբթի իրիկուն, Նիւ-Եորքի մէջ, հանրապետականներուն կողմէ ի պատիւ նոր քաղաքապետին՝ Պ. Մաքքլլանի տրուած հացկերոյթին մէջ, նախկին արտաքին գործոց նախարար Պ. Ռիչըրտ Օլնէյ բանախօսութիւն մը արտասանեց ի նպաստ Պ. Քլիվլէնտի նախագահական թեկնածութեան, բանախօսը յայտարարեց թէ հանրապետական կուսակցութեան յոյսը կը հանգչէր իր վրայ։ Հանրապետական կուսակցապետ Պ. Լօճի կողմէ ծերակոյտին մէջ արտասանուած բանախօսութեան հակառակ, հանրապետական բոլոր թերթերը կը հաւատեն թէ Պ. Քլիվլէնտի ընտրութիւնը յաջողութեան մեծ հաւանականութիւն մը պիտի ընծայէ հանրապետականներուն, թէեւ աւանդութիւնը կ'ընդդիմանայ նախագահի մը երրորդ ընտրութեան։

— Երէկ առտու ընդհարում մը տեղի ունեցաւ Վիլլարտի մէջ, Ջիքակոյի եւ Խաղաղականի երկաթուղիի գիծին վրայ, ուղեւորի ու բեռնատարի երկու կառախումբերու միջեւ։ Երեսուն հոգի մեռան։ Արկածը պատահեցաւ Թօբէքայէն տասնըչորս մղոն հեռու։ Ուղեւորի կառախումբը մը ինկաւ անասուն փոխադրող կառախումբի մը վրայ. մինչ սա ժամը 48 մղոն արագութեամբ կը յառաջանար։ Ոչ մէկ ուղեւոր ան՛վնաս ազատեցաւ եւ կառախումբը բոլորովին ջախջախուեցաւ։ Ծխատան վակոնը իր առջեւ գտնուող վակոնին մէջ մտաւ, ուր գտնուող ուղեւորներուն մեծ մասը կտոր կտոր եղան։ Եւեք հոգի միայն կենդանի գտնուեցան, որոնցմէ երկուքը այնքան ծանրապէս վիրաւորուած էին որ քիչ յետոյ մեռան։ Քանի մը վիրաւորեալներ, արիւնաթաթախ, դիւցազնաբար մասնակցեցան ազատման գործին։ Մարդկային մարմինները անճանաչելի կերպով յօշոտուած էին, անճանաչելի կոյտ մը դարձած։ Ցուլեր ու կովեր ալ զոհ գացին արկածին։

— Նիւ-Եորքի բամպակի սակարանը հետզհետէ ոգեւորուած վիճակ մը կը ստանայ։ Անկումը այնքան արագօրէն տեղի ունեցաւ, երէկ ինչպէս բարձրացումը եղած էր առջի օր։ Այս գէշ մայիսին յանձնելի բամպակները 90 «բուան» կորսնցուցին։ Այնքան իրարանցում կայ որ 5, 10 եւ նոյնիսկ 95 «բուան» մէկէն կը խաղային գիները։ Բամպակի մեծաքանակ ապսպրանքներ կը կատարուին, ամէն տարուանէ աւելի։ Երէկուան անկումը գլխաւորապէս կը վերագրուի պատերազմի զրոյցներուն եւ առկաստ սակի բարձրացման։

Գ. ԳԱՐԱԿԷՕԶՕՖ

Վաճառատուն լուսանկարչական պիտոյից
Կալաթա, Վօյվոտա խան, թիւ 65

Պատիւ ունիմ ծանուցանել յարգոյ յաճախորդացս թէ, այս անգամ յաճախորդներուս պահանջքին ու ճաշակին գոհացում տալու նպատակաւ վերջին նորաձեւութեանց համեմատ, Վաճառատունս կը գտնուին Kodakներ, Trépied-ով ամէն մեծութեամբ լուսանկարչական գործիքներ։ Lumièreի, Jouglaի եւ Grieshaperի լաւագոյն թիթեղներէն զատ կը գտնուին նաեւ սոյն տուներուն սիթրաթի եւ պրօմիւրի զգայուն թուղթերը, ամերիկեան aluminium Stéréoscopeներ պատկերներով, եւրոպական եւ տեղական ամէն քարթ-փոսթալներ եւայլն եւայլն։

Գիները խիստ դիւրամատչելի

Գաւառներէ յանձնարարութիւնք կը կատարուին փութով եւ խնամքով։

ՏՈՔԹ. Ս. ԹԻՐՔՃԵԱՆ

Շատ տարիներ յաջողութեամբ բժշկութիւն ըրած եւ մեծ փորձառութիւն ստացած ըլլալով, այս անգամ Իզմիր հաստատուած է։ Կը բնակի Հայոց թաղին մէջ, մեծ փողոց, թիւ 43 տունը։ Խնամքով կը դարմանէ ամէն տեսակ հիւանդութիւններ եւ կը կատարէ վիրաբուժական ու մանկաբարձական գործողութիւններ։ Ամէն օր ձրիապէս կը դարմանէ աղքատները, ինչպէս նաեւ ուրբաթ կէսօրէն վերջ դիմող բոլոր հիւանդները։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Հանրային Պարտքի վարչութեան պաշտօնեաներու ճիւղին տնօրէնի օգնական եւ պաշտօնեաներու յանձնաժողովին առաջին քարտուղար Ահմէտ Ճէմիլ պէյի, Միւթէմայիզի աստիճան՝ Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդականներու սենեակին օգնականներէն Էթիէն Գարաթէօտօրի պէյի։

— Շքատրայի նահանգին Ազլէ Հիսար գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Միւքիէի նախկին շրջանատարը եւ Պրուսայի կուսակալութեան հետեւորդ պաշտօնեայ Ճէլալ Րիզա էֆ.։ Գոնիայի նահանգին Պէյշէհիր գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Միւքիէի նախկին շրջանատար եւ նոյն կուսակալութեան հետեւորդ պաշտօնեայ Իպրահիմ Բուսուխի էֆ.։

— Երրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ ցամաքային երկրաչափական վարժարանին ֆրանսերէնի ուսուցիչ հազարապետ Հասան Սամիհ պէյի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Բերայի Սիրքին տնօրէն սպանիացի Պ. Ռամիրէզի եւ Վարիէթէ խումբին տնօրէն ու անդամներու մարզիչ հելլենացի Պ. Լէոնիտասի։

— Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ Բ. Դրան կայս. Ամէտի դիւանատան քարտուղար եւ Մեծ-Եպարքոսին կ'քապահ Սալիհ պէյի կնոջը ու աղջկանը։

ՀԻՃԱԶԻ երկաթուղիին շինութեան ծախքին համար մինչեւ հիմա կատարուած հանգանակութեան գումարը հասաւ 75,604,343 ղրշ.ի։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ. — Կայս. Իրատէ մ' հրամայեց արծաթ չքանշաններ եւ դրամական պարգեւներ տալ այն երեսունըմէկ զինուորներուն որոնք Րումէլիի նահանգաց մէջ աւազակներու հետ կատարուած ընդհարումներու ատեն վիրաւորուած ըլլալով Կ. Պոլիս բերուած եւ Համիտիէ հիւանդանոցին մէջ դարմանուած ու բժշկուած են։ Կայս. այդ Իրատէն գործադրուելով չքանշանները եւ դրամական պարգեւները Մէճիտիէ զօրանոցին մէջ բաշխուեցան նոյն զինուորներուն որոնք «Փատիշահըմ չօք եաշա» գոչեցին։ Այդ զինուորներէն վեց հոգի ալ եւս ծառայելու անկարող ըլլալով, ամսաթոշակներ յատկացուեցան, որոնց Պէրաթները յանձնուեցան անոնց։ Երեսունըմէկ զինուորները երէկ իրիկուն Սէլանիկ ղրկուեցան՝ իրենց վաշտերը երթալու համար. իսկ ծառայելու անկարող վեց զինուորներ ալ իրենց ծննդավայրերը ղրկուեցան։

ՍԷՅՖՈՒԼԼԱՀ ՓԱՇԱ, հելլենական սահմանագլուխին քննիչը, որ անցեալները Կ. Պոլիս եկած էր, երէկ գիշերուան կառախումբով եւ Սէլանիկի ճամբով իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։ Սէյֆուլլահ փաշա, մեկնելէ առաջ, Կայս. Պալատ երթալով իր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց։

ՃԱՄԲԱՆԵՐՈՒ ՇԻՆՈՒԹԻՒՆ. — Կայս. Իրատէ մը հրամայեց ամբողջացնել ու շինել Րումէլիի նահանգաց ճամբաները։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ. — Ֆրանսայի, Յունաստանի ու Ռումանիոյ դեսպանները եւ պուլկարական գործակատարը, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին հետ։

— Ֆրանսայի դեսպանը տեսակցեցաւ նաեւ արտաքին գործոց նախարարին ու խորհրդականին հետ։

— Յունաստանի դեսպանը միանգամայն տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ գանձուն եւ նահանգներուն միջեւ դրամներու փոխանակութիւնը Օսմ. Պանքային միջոցաւ կը կատարուի առանց վարձքի։ Ձեռնհաս պաշտօնատանէն տեղեկութիւն ուզուեցաւ թէ այն նահանգներու միջեւ որոնց կեդրոններուն մէջ Օսմ. Պանքայի ճիւղեր կան, երբ պետական դրամները փոխադրուին, ելմտական նախարարութիւնը ատոր համար յանձնարարողչէք մը կը վճարէ՞ թէ ոչ։

ԷՏԻՐՆԷԻ կուսակալութեան արտաքին յարաբերութեանց տնօրէն Ռաշէր էֆ. Միզրահի, որ պաշտօնով Դըրդաչիւլիւէի ու Թըրնովաճըքի կողմերը գացած էր, իր պաշտօնը աւարտելով Էտիրնէ վերադարձեր է։

ՄՍԻՍԻՆ ԳԻՆԸ. — Քաղաքապետութիւնը նկատելով որ օդերը թէեւ աղէկ կ'երթան, սակայն միսին գինը այս միջոցիս անցեալ տարուընէ աւելի սուղ է, հարկ եղած միջոցները ձեռք առած էր, գիները զեղչելու եւ այդ մասին զեկոյցներ ըրած էր ոչխարի վաճառականներուն։ Իգտամ կ'իմանայ թէ ոչխարի վաճառականներէն շատերը սիրով ընդունելով քաղաքապետութեան այդ զեկոյցը, որոշեր են ներկայացուցիչներ ղրկել Անատոլը եւ Րումէլի՝ ոչխար ու եզ գնելու եւ շուտով Կ. Պոլիս ղրկելու համար։ Րումէլիի նահանգներէն ոչխարի վաճառական Հաճի Մուսա ու Ահմէտ աղաները բազմաթիւ եզ, հորթ եւ այլն գնած են որոնք երկու օրէն Կ. Պոլիս կը բերուին։ Ոչխարի վաճառականները նաեւ հեռագրեցին Անատոլը գտնուող իրենց ներկայացուցիչներուն՝ փութով Կ. Պոլիս ղրկել գնուելիք ոչխարները։

ՔԻԼԻ (Գերմանիա) մէջ օսմ. վաճառականութիւնը հետզհետէ ընդարձակուելու վրայ ըլլալով, նոյն տեղացի վաճառական Պ. Իվէրն օսմ. պատուակալ հիւպատոս կարգուեցաւ։ Միանգամայն հիւպատոսարան մը հաստատուեցաւ Քիլի մէջ։

ՍԹՐՈՒՄՑԱՅԻ հաւաքիչ Մոլլա Ալի պուլկար աւազակներու հետ կատարուած ընդհարումի մը ատեն մեռած ըլլալով, եպարքոսական հրամանագիր մը ծանոյց ելմտական Նախարարութեան՝ ամսաթոշակ յատկացնել անոր մօրը, կնոջը, տղուն եւ երկու աղջիկներուն։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ լրագիրները կը ծանուցանեն թէ Պուքրէշի առեւտրական նախարարութիւնը սկզբունքով ընդունած է եղած առաջարկութիւն մը՝ օսմ. երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն մէջ կեդրոններ հաստատելով՝ ցուցադրել Ռումանիոյ արտադրութիւնները եւ ապրանքները եւ տեղեկութիւններ հաղորդել անոնց մասին։

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՈՒԹԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ. — Ձեռնհաս պաշտօնարանը պէտք եղած հրամանները տուաւ, որպէս զի քաղաքային բժշկական վարժարանին մէջ շուտով հաստատուի ատամնաբուժութեան ճիւղը։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ ՆԱՀԱՆԳԸ. — Մալիւմաթ կ'իմանայ թէ Էրզրումի մեծ ճամբան աւելի լաւ պահպանելու համար, ձեռնհաս պաշտօնարանը որոշեր է գիւղախումբ մը հաստատել, որուն կեդրոնը գտնուի Զիկանէ լերան վրայ։

ԱՏԱՆԱՅԻ կուսակալ Պահրի փաշա, նահանգին տէֆթէրտար Շէվքէթ պէյը իր կողմէ փոխանորդ կարգելով, Մէրսին գացեր է քննական պտոյտի համար։ Կուսակալին հետ կը գտնուին մէքթուպճիի օգնական Նազըմ պէյ եւ կուսակալութեան հետեւորդ պաշտօնեաներէն Նուրէտտին եւ Սապրի պէյերը,

ՊԱՂՏԱՏԷՆ կը գրեն թէ Քէրպէլայի մէջ այս միջոցին 15,000 պարսիկ ուխտաւորներ կան։ Քէրպէլայի բնակիչներուն թիւն է 60,000. Այս տարի զբօսաշրջիկներուն թիւը շատ է։ Տեղական բուրդէ կերպասները Ֆրանսա տանելու եւ հոն սպառելու համար, ձեռնհաս անձերու ջանքերը անհրաժեշտ են։ Իզմիրի պելճիական հիւպատոսը որ, Անատոլըի վաճառականութիւնը ուսումնասիրելու համար ուղեւորութիւն մը կը կատարէ, Մուսուլէն Պաղտատ հասեր է, ուրկէ Հալէպ ու Ճիհանէ պիտի երթայ՝ Պասրա ալ հանդիպելով։

—Ծխախոտի Ռէժիին Պաղտատի ճիւղին անօրէնի օգնական Սրապ պէյ Սեւեան ընտանիքով Պաղտատ ժամանած է։

ՀԵԼԼԷՆ ՀԻՒՊԱՏՈՍՆԵՐ. — Մանասթըրի հելլենական հիւպատոս Պ. Քիրքէոս Էտիրնէի հիւպատոս անուանուեցաւ փոխանակ Պ. Նիքոլաուի որ նոյն պաշտօնով Սամոս փոխադրուեցաւ։

—Կ. Պոլսոյ հելլենական հիւպատոսարանին քարտուղար Պ. Քաֆթանճօղլը Գահիրէի հիւպատոսարանը փոխադրուեցաւ փոխանակ Պ. Սքասիսի որ Շքոտրայի հիւպատոս կարգուեցաւ, յաջորդելով Պ. Սէլլինիատիսի որ նոյն պաշտօնին կոչուեցաւ Վառնայի մէջ։ Վառնայի հիւպատոս Պ. Սարաս Պաթեամ փոխադրուեցաւ, փոխանակ Պ. Բուլիւիսի որ Աւլոնա փոխադրուեցաւ։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանատան Քոլխիտ պահականաւին մէջ շաբաթ գիշեր Ծնունդեան տօնին առթիւ հանդէսներ կատարուեցան։ Ծնունդեան ծառ մը պատրաստուած էր։ Ներկայ էին դեսպանատան ու հիւպատոսարանին պաշտօնեաները։ Ճոխ ընթրիք մըն ալ կար։ Կիրակի օրն ալ համանման հանդէս մը տրուեցաւ Բերայի առեւտրական ռուս վարժարանին մէջ, ուր ներկայ գտնուեցան դեսպան Պ. Զինովիէվ եւ բոլոր պաշտօնեաները։ Երէկ իրիկուն եւս Զաբոռոգեց պահականաւին մէջ Ծնունդեան տօնին առթիւ հանդէսներ կատարուեցան։

ԵԳԻՊՏՈՍԷՆ կը գրեն թէ Էօժէնի նախկին կայսրուհին յունուարի վերջերը Գահիրէ պիտի ժամանէ եւ քանի մը շաբաթ պիտի մնայ։

— Պաթէնպէրկի իշխանուհին յունուար 2ին (Ն. Տ.) վերին Եգիպտոս եւ Սուտան ուղեւորեր է Ֆէրուզ զբօսանաւով զոր Խտիւը անոր տրամադրութեանը տակ դրած է։

ԲԱԲԻԼ Ընկերութիւնը իր հաշւոյն վարձեց Ապտիւլմէճիտ շոգենաւը որ երէկ Ճիտտէ փոխադրեց Նիվերնէ շոգենաւով երթալիք ուխտաւորները։ Նիվերնէ տակաւին կը նորոգուի Ոսկեղջիւրի մէջ։

ՆԵՐՈՒՄ. — Բոյօ անուն մարդ մը որ մարդասպանութեան համար տասնըհինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուած ըլլալով Հռոդոսի մէջ բանտարկուած էր, հիւանդագին վիճակին հետեւանքով Կայս. ներման արժանացաւ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ հոլլանտական դեսպան կարգուեցաւ վան Պիլանտ կոմսը։

ՅՈՒՆԱՑ Ս. Պատրիարքը, կիրակի օրը, Բերա երթալով Ծնունդեան տօնին առթիւ փոխադարձ այցելութիւն տուաւ հելլենական ու սերպիական դեսպաններուն եւ Սեւ Լերան դեսպանատան գործակատարին։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ. — Ղալաթիա, Բրէտի Լիոնէի փողոցին մէջ շուխայի վաճառական Միխայլ եւ Նաւանիտի Ընկերութիւնը սնանկ հռչակուած էր պահանջատէրերէն Պ. Ալֆրէտի դիմումին վրայ։ Մալիւմաթ կ'իմանայ թէ սնանկացեալները յայտարարեր են որ իրենց ապրանքները առանց գինանալու աժան ծախելնուն հետեւանքով սնանկացած են։ Պարտքերը քննուելով հաստատուեր է որ [illegible] հազիւ 2800 ոսկի պարտք ունին։ Երէկ քոնքորտաթօն պատրաստուեր է պահանջատէրերուն հաւանութեամբը։

ՕԴԵՐՈՒՆ ՎԻՃԱԿԸ. — Ժամանակէ մը ի վեր փչող հիւսիսային բուռն հովերը սաստիկ փոթորիկներ առաջ բերած են Միջերկրականի մէջ եւ Նաւարկութիւնները դժուարութեամբ կը կատարուին։ Չորեքշաբթի ու հինգշաբթի գիշեր Թղթատար շոգենաւերը թէեւ Սաքըզի մօտեցեր են, սակայն փոթորիկին հետեւանքով ո՛չ ուղեւոր եւ ոչ ալ ապրանք կրցեր են առնել ու տալ։

— Իզմիրէն կը գրեն թէ օդերը աւրուած են։ Ջերմաչափը զերոյէն վար չորս աստիճան ցոյց կուտայ։ Ջուրերը կը սառին։

—Ատանայէն առնուած լուրերու նայելով, վերջերս բաւական անձրեւ տեղացեր է, որով երկրագործները ժամանակ մը պարտաւորուեր են իրենց հողային աշխատութիւնները դադրեցնել։ Շաքարեղէգները, անոյշ ու թթու լէմոնները, նարինջները եւ այլն օգտուեր են անձրեւներէն։

ՄՈՒՍՈՒԼԻ մէջ դեկտ. 27ի ու 28ին քօլէրայէ դէպք ու մահ չէ պատահած։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ. — Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ դեկտ. 22էն 28 պատահած մահերու թիւն է 300, որոնց 1ը՝ կեղծմաղկէ, 2ը՝ կարմրախտէ, 7ը ծաղկախտէ, 1ը՝ հարսանիթէ, 4ը՝ թիֆոյէ, 24ը՝ շնչական գործարաններու հիւանդութիւններէ եւ միւսները զանազան ախտերէ։

ՍՊԱՍՈՒՀԻԻ ՄԸ ԱՐԿԱԾԸ. — Բերայի Կլավանի փողոցը փաստաբան Տավիտ էֆ.ի բնակած յարկաբաժնին խոհանոցէն կիրակի գիշեր, յանկարծ հրացանի պայթում մը լսուեցաւ։ Տավիտ էֆ. անմիջապէս խոհանոց փութաց եւ տեսաւ թէ սպասուհին՝ Վաեա երեսէն վիրաւորուած է։ Ոստիկանութեան իմաց տրուելով քննութիւն կատարուեցաւ եւ վերջապէս սպասուհին հարցաքննելով յայտարարեց թէ թիթեղեայ տուփ մը շինած էր՝ իր թօշակէն խնայած դրամները պահելու համար։ Այդ տուփը քանի մը անգամ կլայեկել տուած էր Հրեայի մը, բայց աղէկ չէր եղած։ Ուստի ատրճանակի մը փամփուշտը հալեցնելով ուզեր է տուփը գոցել։ Փամփուշտը պայթեր եւ երեսէն վիրաւորուեր է։

ՖՐԱՆՍՈՒՀԻԻ ՄԸ ՀԱՄԱՐ. — Ռուսիոյ դեսպանատան թարգմաններէն Հաճիպիար էֆ.ի որդին Լէոն պէյ, պաշտօնեայ նոյն դեսպանատան մէջ, երէկ ժամը 6 ու կէսին Սանթա-Մարիա եկեղեցիին դիմացի փողոցը իր բնակած ապարթըմանին մէջ անձնասպանութիւն փորձեց։ Լէոն պէյ, հազիւ քսանըհինգ տարեկան, սիրային յարաբերութիւններ ունէր նոյն ապարթըմանը բնակող Ֆրանսուհիի մը հետ որ վերջերս հեռացած էր։ Լէոն պէյ, այդ բաժանումէն յուսահատած, ռէվոլվէր պարպեց իր կուրծքին ձախ կողմը. գնդակը անկէ եւ ուսին տակէն մանելով ետեւէն դուրս ելաւ։ Տնեցիները իմանալով սենեակը փութացին ու տեսան թէ երիտասարդը կռնակի վրայ պառկած է. իսկոյն բժիշկ բերել տուին։ Վիրաւորը զգայազիրկ վիճակի մէջ դարմանուեցաւ։ Կ'ըսուի թէ կեանքը վտանգի մէջ է։

ԱՆՀԱՒԱՏԱՐԻՄ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆ. — Առաւօտեան թերթի մը մէջ կը կարդանք թէ սեղանաւոր Սթամպօլեան Բարսեղ էֆ.ի անհրորդին՝ Գէորգ Մէհտաւեան որ բաւական տարիներէ ի վեր նոյն տան մէջ կը պաշտօնավարէր, վերջերս անհետացեր է հազար ոսկիէ աւելի չորթելով եւ նոյնքան գումարի չափ ալ վնաս հասցնելով։ Գէորգի 120 ոսկի յանձնուած էր՝ զանազան արժեթուղթեր գնելու, բայց այդ գումարը իւրացնելով փախած է եւ անկէ ի վեր մէջտեղը չկայ։ Սթամպօլեան էֆ. իմացեր է որ Գէորգ, իր հաշւոյն Ղալաթիոյ Սակարանին մէջ արժեթուղթի գործառնութիւններ կը կատարէր, ուրկէ 700 ոսկի վնասած է։ Ատկէ զատ զանազան փոխառութիւններ եւայլն ալ կատարեր է իր արարքը պարտկելու համար եւ այդպէս հազար ոսկիի վնաս հասուցած է։ Ոստիկանութիւնը խուզարկութիւններ կը կատարէ Գէորգը ձերբակալելու համար։

ԲՌՆԱԿԻՐԻ ՄԸ ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ. — Պոլսոյ Բ. Դրան Պօղոտային վրայ Բիւզանդիոնի տպարանին բռնակիրը՝ Հասան, Մշեցի, 24-25 տարեկան, երէկ առտու սպաննուած գտնուեցաւ տպարանին մէջ, ուր կը գիշերէր։ Միւս բռնակիրը՝ Մէվլուտ՝ որ իր տանը կը գիշերէ, երէկ առտու տպարան երթալուն, դուռը գոց գտաւ։ Քիչ վերջը տպարանին միւս պաշտօնեաներն ալ եկան, ձայն տուին բայց Հասան պատասխան չտուաւ։ Մէվլուտ դուռը երերցուց քանի մը անգամ եւ բացուեցաւ։ Լամբարով մեքենային սենեակը մտնելուն՝ Մէվլուտ տեսաւ որ Հասան արիւնլուայ վիճակի մէջ անշունչ պառկած է, եւ սկսաւ լալ։ Իսկոյն իմաց տրուեցաւ ոստիկանութեան՝ որ անմիջապէս քննութիւն մը բացաւ։ Հասան որ կռնակի վրայ պառկած էր իր անկողնին մօտ, սպաննուած էր, վիրաւորուելով կռնակին ձախ կողմէն։ Դաշոյնը մխուած է 23-24 սանտիմէթր խորութեամբ։ Վիրաւորուած էր նաեւ աջ աչքին տակէն։ Հաւկցուած է թէ այս ոճիրը գործուած է գողութեան նպատակաւ, որովհետեւ անկողնին սնարին քով դրուած Հասանի սնտուկին փականքին վրայ բանալի մը գտնուած է։ Հաստատուած է նաեւ թէ տպարանին դուռը բռնի բացուած է, ոճրագործին կողմէ դրան երկաթին աղխակը կոտրուելով։ Ձայն կ'ելլայ թէ անկողին նոր մտնելու ատեն ոճիրը գործուեր է, քանի որ կէս մը հանուած էր միայն։ Կը կարծուի թէ ոճիրը գործուած էր գիշերուան ժամը 8ին ատենները, եւ Հասան ընդդիմացած էր, ինչպէս կ'երեւար դաշոյնը բռնելու համար ձեռքին վրայ ստացած վէրքերէն։ Սպաննեալին մարմինը Ոստիկանութեան Դուռը փոխադրուած է։ Գրաշարապետը եւ ուրիշ գրաշար մը հարցաքննուելէ ետքը ազատ արձակուած են։ Իսկ տպարանին բռնակիրը, Մէվլուտ, ինչպէս նաեւ այս վերջնոյն հետ յարաբերութիւն ունեցող Շապան անուն անձ մը ձերբակալուած եւ բանտարկուած են եւ կը հարցաքննուին։ Քննութիւնները առաջ կը տարուին գտնելու համար վայրագ ոճրագործը։ Տպարանին փողոցին դուռը կղպանք չունենալուն, Հասան ետեւէն երկաթ մը կը դնէ եղեր, որուն մէկ թեւը առժամաբար ծխնիին կ'անցընէ։ Մեքենային սենեակն ալ կապով մը միայն կը կապէ, որով մարդասպանը դիւրաւ ներս մտած ըլլալու է։

ՎՐԻՊԱԿ. — Երէկուան Ներքին Լուրերու «Շքադրամներ» խորագրով լուրին մէջ «իբրեւ վարձատրութիւն առանց բարւոք ծառայութեանց» պարբերութիւնը որ տպագրական սխալ մըն է, պէտք է կարդալ «իբրեւ վարձատրութիւն անոնց բարւոք ծառայութեանց»։

Տես չորրորդ երես Քարմէլ Օրիէնթալի գինիի եւ գոնեաքի ծանուցումը։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ
ԱԶԴ

Հարիւրին չորս տոկոսով «Բրիորիթէ Թիւմպաք» օսմ. պարտաթուղթ ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ այդ պարտաթուղթերուն թիւ 10 կտրօնները որոնց վճարման պայմանաժամն էր 1898 փետրուար, մինչեւ 1904 փետրուար 1/14 եթէ չներկայացուին, անվաւեր պիտի նկատուին։

31 դեկտ. 1903 7—12

⁂

1896ի 5% Օսմ. պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը 1904 յունուարին աւարտող թիւ 15 կտրօնը պիտի վճարուի յունվ. 1/14էն սկսեալ, Օսմ. Կայս. Պանքային Կ. Պոլսոյ, Բարիզի եւ Լոնտոնի կիշէներէն։

⁂

4% մաքսային փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը 1904 յունուարին աւարտող թիւ 2 կտրօնը պիտի վճարուի 1904 յունվ. 1/14ին, Օսմ. Կայս. Պանքային Պոլսոյ, Բարիզի եւ Լոնտոնի կիշէներէն։ 4—4

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ԳՈՐԾԵՐ

Պատրիարքական կարգադրութեամբ՝ Խառն Ժողովը հրաւիրուած է նիստ կազմել վաղը, յատկապէս զբաղելու համար Երուսաղէմի գործերով որոնք աւելի ստիպողութիւն ու կարեւորութիւն ստացան, Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հօր հրաժարականին վրայ։ Ուրախ ենք ծանուցանելու որ, Ս. Աթոռին ծերունազարդ Պատրիարքը այս պահուս ետ առած է արդէն իր հրաժարականը, Կ. Պոլսէն յանուն կեդր. Վարչութեան ուղղուած Պատրիարքական հեռագիրներուն հետեւանօք։

Աւասիկ, Երուսաղէմէն Պատրիարքարան հասած վերջին երկու հեռագիրները. —

«Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հրաժարականին մերժուելուն առթիւ մեր շնորհակալութիւնները։ Երէկուան հեռագիրովս (որուն պատճէնը հրատարակած ենք Արեւելքի մէջ) արդէն բացատրած էի Ս. Պատրիարք Հօր Հրաժարականին բուն պատճառները, ինչպէս նաեւ սա ճշմարտութիւնը թէ, լուսարարապետը՝ Ս. Պատրիարք Հօր հրամանով ու հրաւէրով ճամբայ ելած էր պաշտօնին գլուխը անցնելու համար. լուսարարապետին Երուսաղէմ հասնելէն ետք պաշտօնի չձեռնարկելը հակառակ է Ս. Պատրիարք Հօր դիրքին ու աստիճանին, Ներքին կանոնագրի ոգիին, մեծամասնութեան իրաւունքին ու փափաքին եւ Վանքին ներկայ պահանջներուն։ Ասկէ զատ, լուսարարապետին պաշտօնի գլուխ չանցնիլը պատճառ պիտի ըլլայ նաեւ որ միաբանական գործերուն անվայել ընթացքը տագնապին եւս շարունակուի։ Այսու ամենայնիւ, արժանը տնօրինելը Ն. Ամենապատուութեան կամքին ու հաճութեան կը պատկանի»։

ՆԵՐՍԷՍ ԵՊԻՍԿ.

Երուսաղէմի Պատր. Փոխանորդ Սրբազանի սոյն հեռագրին յաջորդեց հետեւեալը, Եաֆայէն քաշուած. —

«Վահրամ վարդապետ Խտիվիէ շոգենաւէն ելլելով Եաֆայի վանքը եկաւ։ Իր հրաժարական տալը գաղտնի կը պահուի, սակայն Պատրիարքական հրամանին հնազանդելով՝ պիտի սպասէ հոս»։

ԵՂԻՇԷ ՎՐԴ. ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ

Սոյն երկու հեռագիրներն ալ դեկտ. 26 թուականը կը կրեն։

⁂ Եթէ Խառն Ժողովի եկեղեցական եւ աշխարհական անդամները ներկայ գտնուելով վաղը, լիագումար նիստ մը տեղի ունենայ, հաւանական է որ այդ նիստին մէջ վերջնապէս կատարուի Երուսաղէմ ղրկուելիք պատուիրակին ընտրութիւնը։ Լսուածին նայելով, Վարչութեան անդամներուն միջեւ համաձայնութիւն գոյացած է՝ Քաղ. Ժողովի ատենապետ Տիգրան էֆ. Եուսուֆեանի առաջարկել այդ կարեւոր պաշտօնը, ինչ որ շատ գոհացուցիչ ընտրութիւն մը եղած պիտի ըլլայ, եթէ իրագործուի այս գաղափարը եւ Եուսուֆեան էֆ. ընդունի։

Բաբերդի Գաւառ. Ժողովը՝ նկատելով որ առաջն. տեղապահ Տ. Արիստակէս Վ. Խաչատուրեանի պատճառաւ ծագած է տեղական անհամաձայնութիւն մը, եւ քննելով որ այս վէճին պատճառ եւ թելադրիչ նոյն ինքն առաջն. տեղապահն է, դեկտ. 13ին նիստ գումարելով, հրաժարեցուցեր է զայն։ Նոյնպէս Կրօն. Ժողովոյ ատենապետն ու ատենադպիրը, երկու քահանաներ, դադրեցուցեր են նոյն ժողովոյ անդամակցութենէն, եւ տեղեկագրելով Պատրիարքարան, խնդրեր են որ տեղապահին այս հրաժարեցումը ընդունելով Պոլիս կանչուի եւ անոր տեղ կարող եւ բանիմաց եկեղեցական մը ղրկուի։

— Սպերի (Կարին) Կրօն. եւ Քաղ. Ժողովները գիր մը գրելով Պատրիարքարան, յայտներ են թէ իրենց տեղապահ քահանան անազդեցիկ եւ անկարող է. ուստի խնդրեր են որ ուրիշ արժանաւոր վեղարաւոր մը ղրկուի։

— Սամսոնի առաջնորդ Տ. Յակոբ Ա. Եպսկ.ի հրամանաւ՝ Տ. Մկրտիչ քհն. Չլղաեան Պաֆրա ղրկուած է, հոն քահանայագործելու համար։

—Նպաստից Յանձնաժողովոյ որոշմամբ տպագրելի դրամարժութեան տետրերու արտօնութիւնը ստացուած է Կրթական Նախարարութենէն եւ ի մօտոյ տպագրութեան պիտի ձեռնարկուի։

— Ամերիկայէն բարեսէր հայ Տիկին մը 20 ոսկի ղրկած է Պատրիարքարան, յանուն Սամաթիոյ Աղքատախնամին։

— Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը, ըստ սովորութեան, Նոր տարիի ոսկեզօծ Օրացոյցներ ղրկած է Էջմիածին, Ս. Հայրապետին մատուցանելու համար։

Կաղանդի մատուցութեան առթիւ, կը յիշենք թէ Տօքթ. Ն. Տաղաւարեանի Տիեզերք եւ իր կազմութիւնը երկասիրութիւնը յարմարագոյն գիրք մըն է Նուէրի համար, մանաւանդ որ անոր վաճառման հասոյթն ալ ամբողջովին յատկացուած է Սեբաստիոյ որբանոցին։ Վաճառման կեդրոնատեղին է Մատթէոսեան Թղթավաճառատունը. կը գտնուի նաեւ Պոլսոյ բոլոր գրավաճառներուն եւ Բերայի գլխաւոր ծխավաճառներուն քով։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՕՓԼ)

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 11 յուն. — Բորթ Արթուրէն կը հեռագրեն հեռագրական ռուս գործակալութեան թէ Մ. Նահանգ. ները ու Ճաբոն կը պահանջեն անմիջապէս վաւերացնել իրենց դաշնագրութիւնները Չինու հետ։ Չինու արտաքին գործոց պաշտօնարանը դժուարին կացութեան մէջ կը գտնուի, քանի որ հաւանական է թէ Ռուսիա պիտի չհաւանի բանալ Մանչուրիոյ նաւահանգիստները։

ԲԱՐԻԶ. — Սէօլէն կը հեռագրեն Հավասի թէ տեղւոյն ճաբոնական դեսպանը դիմումներ ըրած է Քորէայի մօտ, որպէս զի ճանչնայ ճաբոնական թեւարկութիւնը։ Այդ դիմումները սակայն, մինչեւ հիմա արդիւնք մը չեն ունեցած, վասն զի Քորէայի կառավարութիւնը բոլորովին կը պնդէ Ռուսիոյ եւ Ճաբոնի միջեւ կնքուած համաձայնութեան վրայ՝ Քորէայի մասին։

ՄԱՆՉԷՍԹԸՐ. — Նախարարապետ Պ. Պալֆուր հոս բանախօսութիւն մը արտասանեց, յայտարարելով որ ոչ ոք կրնայ երկու քաղաքակիրթ ազգութեանց միջեւ ծագելիք պատերազմի մը հանդէպ գտնուիլ, առանց զգալու տխրութիւն մը եւ սրտաբեկութիւն մը, զգացում մը զոր պէտք է ունենան խաղաղութեան բոլոր բարեկամները։ Պ. Պալֆուր խօսքը աւարտեց ըսելով որ հարկ չկայ հաւաստել թէ Անգլիա կատարելապէս պիտի գործադրէ իր կնքած դաշնագրութիւններուն տրամադրած յանձնառութիւնները՝ իր բոլոր դաշնակիցներուն հանդէպ։

ԿՄՈՒՆՏԷՆ. — Հանովէրի Թագուհիին առողջական վիճակին վրայ, այսօր, հրատարակուած բժշկական տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ հիւանդութիւնը սովորական ընթացքին կը հետեւի։ Թագուհին կը տառապի թոքերու թեթեւ բորբոքումէ։

ԲԱՐԻԶ. — Լուի Պոնաբարթ իշխանը հոս ժամանեց՝ Մաթիլտ իշխանուհիին յուղարկաւորութեանը ներկայ գտնուելու։

ՍԹՈՔՀՈԼՄ. — Նորտէնշէօլտի արշաւախումբին անդամները հոս ժամանեցին եւ հանդիսաւոր կերպով ընդունուեցան։

ՊՐԷՍԼԱՈՒ. — Վիլհէլմ կայսրը հոս ժամանեց։

ՊԷԼԿՐԱՏ. — Նախարարաց Խորհուրդը որոշեց որ այս տարի տարեգլուխի առթիւ ընդունելութիւն չկատարուի արքունիքին մէջ, վասն զի Թագաւորը Թօփօլա գացած է, ուրկէ տարեգլուխին հետեւեալ օրը Պէլկրատ պիտի դառնայ։

— Ֆրանսայի ու Պելճիքայի դեսպանները հաւանօրէն վաղը պիտի մեկնին Պէլկրատէն։ Ռումանիոյ դեսպանն ալ վաղը Պուքրէշ պիտի ուղեւորի։

ԻՍՄԱՅԻԼԻԱ. — Յունուար 1էն 10 Սուէզի ջրանցքէն անցած նաւերուն թիւն է 98 եւ գոյացած հասոյթը՝ 2,670,000 ֆրանք։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԼՈՆՏՐԱ, 11 յունուար. — Անգլիական լրագիրները տեղեկութիւն մը կը հրատարակեն՝ ծանուցանող թէ Ռուսիա յայտարարեր է բոլոր տէրութեանց թէ պիտի յարգէ Մանչուրիոյ մէջ ձեռք բերուած իրաւունքները։

ԼՈՆՏՐԱ. — Սէօլէն կը հեռագրեն թէ Քորէա չուզեր ճանչնալ Ճաբոնի թեւարկութիւնը։ Կացութիւնը կայուն է։

— Կ'ըսուի թէ Տէվընշայրի դուքսը ազատական կուսակցութեան պիտի յարի։

ՔԱՐՏԻՖ. — Հանքածուխի գինը որ ութ օրէ ի վեր մէկուկէս շիլին բարձրացած էր, մէկ շիլին իջաւ։

ԼՈՆՏՐԱ. — Մոնթէվիտէօյէն կը հեռագրեն թէ Ուրուկուայի մէջ կացութիւնը ծանր է։ Քանի մը ընդհարումներ կատարուած են երկու հակառակորդ կողմերուն միջեւ։

ՍՈՖԻԱ. — Պուլկար պատուիրակ մը Բարիզ պիտի երթայ՝ փոխառութեան մը մասին բանակցելու։

ԲԱՐԻԶ. — Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ կառավարութիւնները առաջարկեցին Ռուսիոյ եւ Ճաբոնի՝ միջնորդել՝ իրենց վէճը կարգադրելու համար։

ՊԵՐԼԻՆ. — Երրեակ Դաշնակցութիւնը կազմող տէրութիւնները որոշեցին չմիջամտել, եթէ պատերազմ ծագի Ռուսիոյ եւ Ճաբոնի միջեւ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

Յառաջիկայ հինգշաբթի Տարեգլուխի առթիւ Սակարանը գոց պիտի մնայ։

ՓԱԿՈՒՄ 29 Դեկտեմբեր

Օսմ. Քօնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ո.	95	21 ½
Ամէնէն բարձր գին	»	95	31
Ամէնէն վար գին	»	95	15
Բումէլիի Երկաթուղի գոց.	Ֆր.	126	50
Ամէնէն բարձր գին	»	127	62
Ամէնէն վար գին	»	125	75

ԲԱՑՈՒՄ 30 Դեկտեմբեր

Օսմ. Քօնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ո.	95	23
Բումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	127	—
Շիրքէթի Խայրիէ		29	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Յունական պանքա		438	50
Տէրքօզ		257	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	92
Թրամուէյի բաժնեթուղթ		6	17
» ժուիսանս		1	70
» պարտաթուղթ		488	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		504	—
Թրանսուէյ		105	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		367	50
Ակրիքոլ		60	—
Անատոլըի երկաթուղի բաժնեթուղթ		11	90
» պարտաթուղթ	«	382	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	110	10
Բարիզ » »	Ֆր.	22	80
» » » չէք	»	—	—
Պերլին անտեսոս չէք	մարք	18	55
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	21	72

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	19
Անգլիական ոսկի	»	110	03
Նոյ Իմբէրիալ	»	20	—
Ֆրիմից	»	64	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	107	39
Մէթալիք	»	—	—
[illegible]	Օ. Ո.	3	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՐԱ, 11 Յունուար

Անգլիական Քօնսոլիտէ		88	12
Միացեալ պարտք	բաց	86	50
	գոց	86	50
Օսմանեան Պանքա		13	10
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5%		41	—
» Մոնոբոլ		42	50
Պուլկարական 1888		93	—
Էժիբսիէն Իւնիֆիէ		103	50
Քօմփինիալ		102	25
Թրանսվալ		4	06
Այտին Երկաթուղի		14	50
Փոխանակագիր		25	38 ³/₄

ԲԱՐԻԶ, 11 Յունուար

Ֆրանս. Ռանթ 3%		97	55
Միացեալ պարտաթուղթ	բաց. Ղրշ.	88	10
	գոց. »	88	17
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	591	—
Օսմանիէ	»	—	—
Բումէլիի երկաթուղի	»	130	—
Օսմ. [illegible]	»	465	—
Օսմ. Ռէժի	»	270	—
Էժիբսիէն Իւնիֆիէ 4%	»	497	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1140	—
Իտալական Ռանթ	»	103	25
Սպանիական արտաքին	»	87	05
Թրանսվալ	»	103	25
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	170
Դ. [illegible]	»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 11 Յունուար

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	239	60
Բումէլիի երկաթուղի	»	135	50
Օսմ. Ռէժի	»	243	—

ՊԵՐԼԻՆ, 11 Յունուար

Թուրքը	Ֆր.	—	—
Բումէլիի երկաթուղի	»	128	50
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	271

ՊՐԻՒՍԷԼ, 11 Յունուար

Միացեալ պարտք	87	12
Բումէլիի երկաթուղի	127	—

ԳԱՐԼԸՄԱՆ ՔԷՊԻՐ ՄԱՂԱԶԱԼԱՐԸ

Պէյ Օղլունտա Ճատտէի Քէպիր,
Նումերօ 362-364

Վէ Կալաթասարա Պէօյիւք Միլլէր խանընտա
Գատընլար վէ չօճուքլարա մախսուս հազըր էլպիսէլէր վէ պէյազ չամաշըր թագըմլարը վէ սայիր հազըրնաս.
Սաթըշ [illegible]

Ջիրաէթի միվասը մուխթէլիֆէի թիւճարիէէ [illegible] թախըլ [illegible].

Ֆանէլա, չօրապ, մէնտիլ, էթէքլիքլէր, գրավաթլար, կէօմլէքլէր, օմուզ աթգըլարը, խաթըն աթգըլարը, քորսէլէր, չէմսիյէլէր, էլտիվէնլէր, չանթալար վէ թաքըմլար, սաֆրա թագըմլարը, խաթըն էօրթիւլէրի, մատաբօլամ, խալըլար, բէրտէլէր, էնվայը խալըլար գումաշլար վէ դայիրէ հիմ.

Իխթիյար վէ խալըլը գումաշլար բարչալարը սէրմայէսինտէն աշաղը էհվէն ֆիաթլա ֆիրուխթ օլունմագտատըր. 17—20

1904
ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՅՑ
Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ՀԱՅՈՑ

Առաջիկայ 1904 տարւոյ Ընդարձակ Օրացոյցը հրատարակուեցաւ Նախապէս հաստատուած հրահանգին եւ զանազան կողմերէ յայտնուած փափաքներու համաձայն, Նախորդ տարիներէն աւելի ճոխ եւ շատերը գոհացնող պարունակութեամբ ու 567 էջերու ընդարձակութեամբ։

Կը բովանդակէ.

1. Բուն օրացոյցը, շարժական տօներ, եկեղեցեաց տօնախմբութիւնք, անուանց տօնախմբութիւնք ու տամարները։

2. Օրացոյցի պատմութիւնը (1757 — 1904) նշանաւոր թուականներ, եկեղեցական թուականներ եւայլն։

3. Վիճակագրութիւն աշխարհի, տնտեսական եւ ուսումնական անհրաժեշտ գիտելիքներ։

4. Վիճակագրութիւն պետութեանց, ելք, մուտք, հասոգիր, թղթատար եւայլն. վեհապետք աշխարհի։

5. Վիճակագրութիւն Օսմ. Կայսրութեան, օսմ. ինքնակալք, օսմանեան պաշտօնէութիւնք, օսմ. գաւառներ, հայ տարեճանաչներ եւ հայ պաշտօնեայք։

6. Նուիրապետութիւն հայոց, կաթողիկոսութիւն ամենայն Հայոց, Աթոռ Կիլիկիոյ, Աթոռ Աղթամարայ, Աթոռ Երուսաղէմի, Աթոռ Կ. Պոլսոյ, Հայրապետութիւն Հայոց, Պատրիարքարան Հայոց Թուրքիոյ, Ս. Փրկչեան Հիւանդանոց, Թաղօրայք Կ. Պոլսոյ, եկեղեցեաց մէջ թաղուած ազգայինք, մանաւոր թեմեր, առաջնորդական վիճակներ ըստ վարչական վերջին կարգադրութեան։

7. Վիճակագրութիւն հայ համայնական հասարակութեան, Հայ բողոքական հասարակութեան եւ Թա՞րքիոյ միւս հասարակութեանց։

8. Կենսագրութիւն ազգային նշանաւոր վախճանեալներու (1 Յունուար 1901 —Սեպտ. վերջ 1903)։

9. Գործառնական—գործածական, լիակատար տեղեկութիւնք օսմ. կայս. պանքայի, երկրագործական դրամատան, Քրէտի Լիոնէի, Սէլանիկի դրամատան, Միթիլիի դրամատան եւ զանազան երկաթուղեաց ընկերութեանց մասին, օսմ. հանրային պարտուց միացեալ կայս. փէրմանը, պարզ տոկոս, բաղադրեալ տոկոս բազմաթիւ ցուցակներով մանաւանդ պատրաստուած Յովսէփ էֆ. Ուսումճեանէ, զանազան տէրութեանց դրամները Փիաստրի ղրուշի վերածուած, հեռագիր եւայլն։

10. Դրական, կեանքի գիրքը (Ռ. էֆ. Պէրպէրեանէ) Էջմիածնէն ի Հօրէ, փոքր քեզ ալ եր, Աստուած մեր՝ հայ ու եւրոպական եղանակով, Աւէր, (Տիկին Զապէլ Ասատուրէ) հայ ու եւրոպական եղանակով։

11. Կ. Պոլսոյ հայ բժիշկները, հօտ փաստաբանները, հայ ճարտարապետաց ու վկայեալ ուսուցիչք, Թուրքիոյ հայ Թերթեր։

12. Փոփոխութիւնք եւ ուղղութիւնք, Այբուբենական ցուցակ։

Հոգաբարձութիւնս, որ Հիւանդանոցի Ընդարձակ Օրացոյցին քանի տարիներէ ի վեր զգալ ընդունելութենէն քաջալերուած՝ ինքն ալ իր կողմէ ամէն ջանք ի գործ կը դնէ սոյն կարեւոր հրատարակութեան հետզհետէ աւելի օգտակար ու շահեկան ընելու, կը յուսայ թէ այս անգամ հասարակութիւնը այս անգամ եւս գնահատելով անոր կարեւորութիւնը մանաւանդ ինքնաբերաբար գրգռելով հասոյթին՝ Հիւանդանոցիս վերաբերելը, պիտի ճշդէ պէտք եղածին չափ գնել անկից, որ դարձեալ տասը (10) ղրուշի կը ծախուի Հիւանդանոցիս գրասենեակը ի Մեծ Նոր Խան եւ բոլոր գրավաճառաց քով։

([illegible])

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1852

Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

[illegible]

Նոր, հաստատուն եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ [illegible], եւ [illegible] ճարտարութիւն [illegible]։

Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

Յանձնարարելի իմ հիւանդներուս [illegible] Երուսաղէմի [illegible] համար [illegible] Քրիստոսի [illegible]։

ՏՈՔԹ. [illegible]

ՅՈՎՍԷՓ ՊԱԼՊԱԼԵԱՆ
(ՄԵՂՐՈՒՆԻ)
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
Մուզաֆիրէի Հիւմայունի եւ Պարսկական Դեսպանատան
Բերա, Մեծ Փողոց, Թագսիմ, թիւ 61
Ջրանցքի առջեւ

Պալպալեան ամէն օր ակռայի ամէն տեսակ հիւանդութիւններով տառապողները կ'ընդունի, իսկ Ուրբաթ, Կիրակի եւ Երկուշաբթի մինչեւ ժամը 5։ Գիշերուան ժ. 8 էն ետք ժամուն կարելի է դիմել։ Պալպալեան կ'երաշխաւորէ իր լեցուցած եւ շինած ակռաները։ Ցորեկները ակռայ քաշել տալու համար որոշ վարձք մը չկայ. քաշել տուողին կամքին կախեալ է։

Աղքատներուն ձրի

ՄԵԾ ՇՔԱՆՇԱՆ, ՓԱՐԻԶ 1900

EXPOSITION UNIVERSELLE INTERNATIONALE
1900
FRANCAISE
CARMEL

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՔԱՐՄԷԼ ՕՐԻԷՆԹԱԼ

ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՆԻ ԵՒ ԳՈՆԵԱՔ

ՌԻՇՈՆ ԼԸ ԶԻՈՆԻ (ՊԱՂԵՍՏԻՆ) մեծ մառաններէն

վաւերացեալ կայսերական բժշկական ժողովոյ տնօրէնութեամբ

1903 յունուար 2ին այցելեցինք Քարմէլ Օրիէնթալի մառանները որ կը պարունակէին 600 տակառ եւ 49,000 շիշ։ Մեր անձնական ընտրութեամբ, տակառներէն 26 եւ շիշերէն 24 նմոյշ առինք որոնց տարրալուծումը հաստատեց թէ Քարմէլի գինիները քիմիական բաղադրութեամբ է զուրկ

ԲՆԱԿԱՆ, ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ԵՒ ԲՈՒԺԻՉ ԵՆ

Բարիզի բժշկական Ֆագիւլթէին բրոֆէսոր Ա. ԲՈՒՇԷԼԻ, Փարսի գիտութեանց ֆագիւլթէին բրոֆէսոր ԿԱՑՈՆԻ, Համպուրկի քաղաքապետութեան երդուեալ քիմիագէտ Ս. ԼԵՆՈՒՔԻ, Ս. Պետերսպուրկի կայսերական համալսարանին բրոֆէսոր Ա. ԲԷԼԻ եւ Օտեսայի կայսերական համալսարանին բրոֆէսոր Ա. ՎԵՐԻԿՈՒ կողմէ տարրալուծուած

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ․ Գրասենեակ եւ մթերանոց. ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՔԱՐԱՔԸ, ՍԻԹԷ ՖՐԱՆՍԵԶ Թիւ 145—147

Երբեքիցն եւ խցանի քաբսիւլներուն վրայ պահանջել գործարանին վաճառանիշը որ կը կրէ Քարմէլ Օրիանթալ Ընկ. բառերը

(Վ.ԱՃԱՌԱՆԻՇ)

Առաջնակարգ Ընկերութիւն **Հունկարիա** Ընդհանուր Ապահովագրութեանց

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱՓԷՇԹ

ԿԵՆԱՑ ԲԱԺԻՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐԱՆՔ

Այս Ընկերութեան պայմանները՝ Թուրքիոյ մէջ գործող միւս Ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԷՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ ԵՆ։

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմաններով ու անմրցելի գիներով.— ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ի դէպս մահու եւ կենաց՝ չահաբաժնի մասնակցութեամբ եւ երաշխաւորեալ տոկոսի տոկերով, ինչպէս նաեւ աղջկանց դրամօժիտի ու մանկանց դրամագլխի կազմութեան, եւ ցման զանձի տարբերակներու։

ԿԱՐԺԷ ՈՒՐԵՄՆ ԱՅԼՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵԼԷ ԱՌԱՋ ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՆ ԱՉՔԷ ԱՆՑԸՆԵԼ։ Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեան Ընդհանուր Գործակալութեան։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ԴԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ՈՒ ՋԵՌՆՀԱՍ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ

Ընդհ. Գործակալ բովանդակ Թուրքիոյ
ՕՐԴԻԿԱ Ն. ՊԱՏՆԱՊԵՏԵԱՆ
Պոլիս Պահճաքաբ խան

65 ՏԱՐՈՒԱՆ ՓՈՐՁԻ ԱՐԴԻՒՆՔ
ԱԼՔՈԼ ՏԸ ՄԱՆԹ

ՏԸ ՌԻՔԼԷՍ
RICQLÈS

ՄԻԱԿ ՃՇՄԱՐԻՏ ԱԼՔՈԼ ՏԸ ՄԱՆԹ

ԸՆԴԴԷՄ ՍՐՏԻ, ԳԼԽՈՅ, ՍՏԱՄՈՔՍԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ ԵՒ ԱՆՄԱՐՍՈՂՈՒԹԵԱՆՑ

կը բուժէ նաեւ հարբուխը եւ ցրտառութիւնները

Այս դեղէն քանի մը կաթիլ լեցնելու է տաք ու շաքարախառն ջուր կամ կաթ պաբունակ գաւաթի մը մէջ ու խմելու է։

Ակռաներու եւ արդուզարդի համար շատ լաւ է. նաեւ համաճարակներու դէմ իբր նախազգուշական միջոց կը ծառայէ։

ԿԸՆԴՈՒՆԻՆ ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ՌԻՔԼԷՍ ԱՆՈՒՆԸ ՊԱՀԱՆՋԵԼ

ԱՆՄՐՑԵԼԻ

ԱՆԳԱՄ 1900ԻՆ ՓԱՐԻԶԻ ԺԻՒՐԻԻՆ

Ամէն դեղարաններու մէջ կը ծախուի

2—14

ՀԱՋԱՑՈՂՆԵՐՈՒՆ
ԽԱՅՏՂԱՆ ՀԱԳԳԸ ԷՔՐԷՄ

Խայծղանի այս ջուրը ամէն կերպով գերազանց է Եւրոպայէ բերուած կարգ մը նոյն կարգի ջուրերէ որոնց բաղադրութիւնը յայտնի չէ, եւ որոնց համար այնքան չինծու գովեստներ կը կարդացուին։ Հագգը Էքրէմ խայծղանը օսմ. ու օտար բժիշկներու գնահատմանը եւ առողջապահական Խորհուրդին արտօնութեանը արժանացած է։ Անոր գործածութիւնը բնաւ ստամոքսի խանգարում առաջ չի բերեր, ինչպէս կ'ընեն խայծղանի միւս ջուրերը։ Խիստ օգտակար է հազի, ցնցղատապի, կուրծքի հոլբուխներու, ինֆլուէնցայի եւ Թոքախտի առաջին շրջաններուն։ Կը գտնուի առաջնակարգ վաճառատուններու եւ դեղարաններու մէջ։ Գինն է հինգ ղրուշ։ 43—80

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
ԷՔՐԷՄ Ժ. ԲԷՍՄԱՃՕՂԼՈՒ

Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, թիւ 2

Սոյն դրամատունը սեղանաւորական ամէն կարգի գործեր կը կատարէ, չէքեր կը հանէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն եւ արտասահմանի վրայ, կտրոններ կը գանձէ, փոխանակագիրներ կը վճարէ, սակարանի գործողութիւններ կը կատարէ, ամէն տեսակ արժէթղթերու գնում եւ վաճառում կ'ընէ, վիճակահանութեան, տարբերներու ստուգութիւնը ձրի կը կատարէ, եւ այլն։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Մ[illegible] ԵՒ [illegible]
Ն. ՖԱՊՐ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Յունվ. 13ին Փիբինի, Մարսիլիա շիտակ,
» 18ին Սիոնանի, Աէ[illegible] եւ Ալեքսանտր,

ՄԵԿՆՈՂՆԵՐ

Յունվ. 14ին Փիբինի, Սամսոն, Տրապիզոն Պաթում եւ Նովոռոսիսք,
» 19ին Սիոնանի, [illegible] Մարսիլիա,

Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիա » 120 »

[illegible]

[illegible] 245 ֆրանք. Բ. կարգի 175 ֆրանք. [illegible]

[illegible] 516 [illegible]

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՆԵԱՆ

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԷ ՎԵՐՋԸ՝ ԶՕՐՈՒԹԻՒՆ

Երբ տենդեր եւ երկայն հիւանդութիւններ եւ անհանգստութիւններ որոնք մարմինը տկարացուցած եւ ընդհանուր անզօրութեան մէջ ձգած են, ի հարկէ մարդս զօրացուցիչ բանի մը կարօտ է որ զինքը շուտով կատարեալ առողջութեան հասցնէ։

Շիշերու վրայ տաոր ուշադրութիւն ընել պէտք է։

25

SCOTT'S EMULSION

[illegible] մէջ առաջին կարգի զօրացուցիչ դեղ մըն է եւ իրեն հաւասարը չիկայ։ Ախորժակ կուտայ եւ թէ մարսողութիւնը կը շտապէ. Մարմինը կը զարգացնէ եւ նոր հարուստ արիւն կուտայ, կենսագործութիւնը կը վերականգնէ եւ հիւանդութեան դիմադրելու համար ընդհանուր դրութեան զօրութիւն կուտայ։ Ըսքօթի Բաղադրութիւնը թէ կերակուր եւ թէ դեղ է. եւ տկարացած դրութեան մը կարօտ եղածը եւ զօրութիւնը տրամադրելու կը մատակարարէ, եւ տաոր անհամար օգտակար գործողութիւնները ստուգիւ զարմանալի են։ Անտարակոյս մեծ վտանգի մէջէ դրութիւնը երբ մեծ եւ գալով կը կորսնցնէ եւ հետեւապէս շուտով ամէն կը տկարանայ որ հիւանդութիւններու դիւրաւ զոհ կ'ըլլայ։

ԸՍՔՕԹԻ ԲԱՂԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

բոլոր կերակուրներու զօրութիւնը կը պարունակէ, դժբախտաբար կը դադրեցնէ եւ առողջութիւնը կը կազմէ։ Ընդ միշտ վարդագոյն փաթեթի մը մէջ եւ վրան այս պատկերով կը գտնուի։

[illegible]

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊՈՆՍՈՒԼԻՏԷ ՊԱՐՏՔ
1881 Դեկտեմբեր 8|20ի Կայս. Հրամանով Թաղեալ Հասոյթք
ԻԲ. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ-ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1903

ԶՈՒՏ ՀԱՍՈՅԹՆԵՐ
Գաւառային վարչութեան ծախերը զեղչելէ ետքը

	ՏՈՒՐՔԵՐ	1903 Նոյեմբերի հասոյթներ Օսմ. ոսկի	1902 Նոյեմ.ի հասոյթներ Օսմ. ոսկի	Գումար 1903 Նոյեմ 30է Օսմ. ոսկի	Գումար 1902 Նոյեմ 30է Օսմ. ոսկի
Վեց անուղղակի Տուրք	Ծխախոտ (յետամնացնեդանձում) Աղ				
	Դրոշմաթուղթ	95,457 29	99,411 57	319,397 18	336,341 61
	Ոգելից ըմպելիք				
	Ձկնարան				
	Մետաքս				
Միախառն	Հասոյթք Րէժիէն	—	(1) 60,956 34	187,500 —	248,456 34
	Հարկ Պուլկարիոյ փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդէն	—	29,578 93	18,866 03	46,970 25
	Ծխախոտ (մենաշնորհ) Րէժիի շահուց մասնակցութ.	—	—	—	—
Զանազան հասոյթներ	Ցանկեալ Կիպրոսի հասոյթից փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդին յաւելուածով, կամ Մաքսատան վրայ փոխանակագրէ գոյանալիք 130,000 Օսմ. լիրայով	—	—	—	11,398 —
	Արեւ. Ռումէլիի տուրքէն. հարկէն	12,668 83	—	25,337 72	312 0 9 22
	Թէսպէքիի տուրք, Մաքսատունէն փինկզը. վճրլի.	—	—	—	25,000 —
	Սերպիոյ, Պարատաղի, Պուլկարիոյ եւ Յունաստանի բաժին ինկած պարտք	—	—	—	—
	Համագումար	108,126 25	189,976 86	551,100 93	1050125 45
	ԳՈՒՄԱՐ.ԼԻ				
	Նախորդ ամսուան վերջը				
	Նախորդ տարեշրջանի վերջը				
	Ընդհ. համագումար				

	Օսմ. ոսկի	Օսմ. ոսկի
1890 ապրիլ 18/30ի պայմանագրով նախատեսուած 4 % պարտաթուղթերու առ հաշիւ վճարուած գումարներ։	—	—
Քոնսօլիտէ պարտքին եւ Արեւելեան երկաթուղիներու պարտաթուղթերուն տկսին, հմր. եւր. եւ Կ.Պոլիս վճարուած գումարն։	26,043 —	17,857 —
Կեդր. Վարչ. Ժեան ծախք։	5,662 20	191,930 08
Օսմ. Կայս. Պանքան եւ Հանրային Պարտքի կեդր. սնտուկը պահուած գումարներ։	41,703 27	45,024 46
	477,687 46	795,313 91
	551,100 93	1,050,125 45

(1) Ճնշաբաժին Օսմ. Հանրային Պարտքի, Եգիպտոս ներածուած ծխախոտներու տուրք եւ չահաբաժին հիմնադիրներու։

Ի Դիմաց Վարչական խորհուրդին
Նախագահ
Լ. ՊԷՌԹԷ
Խորհրդական-Պատուիրակ
Շ. ԹԷՍԹԱ

Կ. Պոլիս, 24/4 Յունուար 1904

ՃՈԳԵՃԱՐԺ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1820ԻՆ
ՊԷՌՆԱՐ ԷՍՔՈՖԻԷ ՈՐԴԻՔ
ԱՆՈՒՇԱՀՈՏՈՒԹԻՒՆ, ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ ԵՒ ԹՈՐԻՉ
ՆՐԵՄԻ ՄԷՋ (ՖՐԱՆՍԱ)

Ստորագրեալս, յիշեալ գործարանին Թուրքիոյ Ներկայացուցիչ, կը ծանուցանէ դեղավաճառներուն, դեղագործներուն, աճառավաճառներուն, սափրիչներուն, ոգելից ըմպելիք ծախողներուն, եւն, թէ կըրնայ հայթայթել առաջնակարգ էսանսներ, նախնական նիւթեր, անմրցելի գիներով։ Պէռնար էսքոֆիէ տան տրեգերական համբաւը կըրնայ վստահութիւն ներշնչել յաճախորդներուն։ ԱՇԻԼ ՔԱՋԷ

Թուրքիոյ Ներկայացուցիչ, Եըլտըզ խան, Թիւ 4, Ղալաթիա։

Կը ծախուի Սուիգրոս եւ Ընկ. դեղավաճառ Թէքէպաշի, Թամաճեան Պոլսեցւոց, եւ բոլոր դեղագործներուն քով։

ՌՈՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕ.

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Պետերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր [illegible] ապահովագրութիւններ կը կատարէ [illegible], ամէն տեսակ [illegible] [illegible] [illegible]։

Ընկերութեան դրամագլուխը [illegible]	10,666,667 ֆ.
Երաշխաւորութեան գումար	122,000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	242,400,000 »
1901 տարւոյն մէջ գանձուած ապահովագինն ու տոկոս	54,000,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին. Աղաբեան խան, Վոյվոտա, Ղալաթիա
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ղ. ՉԻՐՊԻԻՉ 524

ՊԱԼՔԱՆ,
ՔՌԱՆՋՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

Դրամագլուխ, պահեստ եւ երաշխաւորութեան գումար ֆր. 7,500,000

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 ֆր.։ Ամբողջ կեանքի վրայ եւ խառն ապահովագրութիւն, երկին դրամագլխով, աղջկանց օժտի դրամագլուխ այլեւայլ կարգադրութիւններով, չափաւոր սակերով ու նպաստաւոր պայմաններով։ Ինչպէս մէկ տարուան ապահովագրութենէ յետոյ ապահովագիրը անվիճելի կը դառնայ, այսինքն Ընկերութիւնը ո՛ եւ է առարկութիւն չըներ ապահովագրեալին անձնապանութեան, մենամարտի, ամէն կողմ ճամբորդելու պարագային, եւ թէ ո՛ եւ է զինուորական ծառայութեան համար։ Նմանապէս ո՛ եւ է տոկի յանկուցում չի պահանջեր։ Ապահովագիրին՝ [illegible] կէսէն կը նորոգուի։

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Ներկայ ապահովագրութեանց գումարն է 460,267,203 ֆ.։

Գանձուած Ապահովագին 1,433,965 ֆրանք։

Ապահովագրութիւն փոխադրելի ու քարուկիր շէնքերու, կարասիներու եւ ապրանքներու՝ նպաստաւոր պայմաններով։

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն վաճառքներու, շոգենաւերու մարմինի տախտակներ ո՛ր կողմ ալ ուղեւորին։

1896ի շահաբաժինն է հարիւրին 18 ուկէս. 1897ինը՝ հարիւրին 18. 1898ինը՝ հարիւրին 18 եւ 1899ինը՝ հարիւրին 16։

Ընկերութեան դրամատուններն են ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ Կ. Պոլիս, ԱՆԿԼՕ-ԱՒՍՏՐԻԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, Լոնտոն, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ, Սոֆիա։

Գործակալ ընդհանուր Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ.

Կ. Պոլիս Ղալաթիա, Թահթալըգալ խան, Օ Մ. Պ Նե. յին դիմացը։

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ՀՈՒԼԻՆ ՆԱՒԻԿ ՇՈԳԵՆԱՒԸ

Ընդմէջ Հուլի և Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անունը	Թոնօ	Անունը	Թոնօ	Անունը	Թոնօ	Անունը	Թոնօ	Անունը	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գոմօ	1497	Գօգօ	1011	Մալմօ	724	Ռոզարիօ	186
Ալէքթ	3607	Գօնկօ	2906	Գրոտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1113
Անձէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիքօ	1735
Արիոսդօ	2271	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1198
Պասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սէլլօ	1200
Պորոտինօ	1264	Տօւրօ	2383	Հորադիօ	3600	Մոնդէպէլլօ	1785	Տասօ	1828
Պրավօ	1076	Տրագօ	1713	Հումպէր	595	Մուրինօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պըրունօ	841	Տինամօ	504	Իտահօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրբօ	3827
Քըֆֆալօ	4431	Էքօ	2464	[illegible]	5540	Օհիօ	4100	Թոլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժունօ	1080	Օնթարիօ	4035	Թորոնթօ	487
Գալիպսօ	1837	Էրագօ	1841	[illegible]	1038	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քոլբինօ	2307	Փալէրմօ	1837	Վասօ	1914
Գադօ	1094	Ֆինլանտ	1828	[illegible]	1700	Պօլօ	510	Վօլօ	1289
Ձիրակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1058	Ռիալթօ	2229	Վոլթուռնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէփանթօ	2272	Րինալդօ	1862	Զէնօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօռնօ	1843	Ռոլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գոլորադօ	4255	[illegible]	1243	Լորէնցօ	3191	Ռոմէօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հուլէն հոս հասած է։

Լոռենցօ շոգենաւը, նաւապետ Ուի՛կ։

Դիմել առ գործակալս Տ. ՀԻԼՏ ԷՆԹՔՕՏ

Թիւ 22—24 [illegible] խան Ղալաթիա 277

Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Տարաքսուած երթեւեկութիւններ

Յունիս

Դշ. 30/12 Օտեսա սարը ժամը 10ին մեկնելէն առաջ։
Տրապիզոն, Կիրասոն, Օրտու, Իւնիէ, Սամսոն, Ինէպօլու, Սինոպ, Թալաթա [illegible] ժամը 4ին յետ մեկնող։
Եշ. 1/14 Օտեսայէ ժամը 10ին մեկնելէն առաջ։
Եր. 3/16 Մէրսին, Իզմիր, Ռոտոս, Աղէքսանդրիա, ժամ 10ին մեկնելէն առաջ։
Օտեսա ժամը 2ին յետ մեկնող։
Կիր. 4/17 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Պաթում, եւ. Նովոռոսիսք ժամը 3ին մեկնելէն առաջ։
Թէոտոսիա, Քերչ, Օտեսա ժամը 3ին յետ մեկնող է։

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԷՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրբուլի եւ Պոսթընի միջեւ բանեցող.

Անունը	Թոնօ	Անունը	Թոնօ
Վիրջինիան	10500	[illegible]	3500
Արմէնիան	10500	[illegible]	3500
Սէսդրիան	10500	[illegible]	3000
Լանգասդրիան	9000	[illegible]	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	[illegible]	3500
Դեվօնիան	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2000
[illegible]	3700	[illegible]	90
[illegible]	3700	Օրորօ	80
[illegible]	3700	[illegible]	8
[illegible]	3500		

[illegible] 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ
ԷՏԿԱՐ ԼԱՑՈՆԴԷԼ
Ղալաթիա, [illegible]
[illegible] 800

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑ
Որք ամիսը երկու անգամ կը բանին
Լիվըրբուլի եւ Պոսթընի միջեւ

Անունը	Թոնօ	Անունը	Թոնօ
Իվէռնիա	13900	[illegible]	5585
Սաքսոնիա	13900	[illegible]	4541
Լուքանիա	12950	[illegible]	3223
Քամբանիա	12950	[illegible]	2945
Ուլթոնիա	8845	[illegible]	2936
Ումպրիա	8128	[illegible]	2935
Էթրուրիա	8120	[illegible]	2558
[illegible]	7392	[illegible]	[illegible]
[illegible]	7869	[illegible]	[illegible]

Ճերպուրկ շոգենաւը, նաւապետ [illegible], ընդհանուր [illegible] Լիվըրբուլէն [illegible] 21ին։

Դիմել առ ՃՕԼԻ Ե ՍԷՔԷՐ
Joly et Secger
[illegible] խան, Թիւ 6, 7, 8 [illegible] 85

ՄՕՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըրբուլի Պօրթօյի Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւ.

Անունը	Թոնօ	Անունը	Թոնօ
Ռամսէս	3000	[illegible]	2500
Ամասիս	3000	[illegible]	2400
Թէպէս	3000	[illegible]	2250
[illegible]	3000	[illegible]	2250
[illegible]	3000	[illegible]	2000
Օզիրիս	3000	[illegible]	1500
[illegible]	2500	[illegible]	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ ե ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՕՍ ե ԸՆԿ.
194 31 Ճէյմս Սդրիթ Լիվըրբուլ